

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 peti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati peti vrst Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 14.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101, SLOVENJ GRAD, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Sredozemska fronta

Velike borbe v libijskem obmejnem prostoru se nadaljujejo — Angleži se poslužujejo nemških strateških metod — Italijanska garnizija zapuša Bardijo — Tudi v angleškem etapnem prostoru na albanski fronti se boji nadaljujejo

Kairo, 19. dec. AA. (Reuter). Svoji komunikacije pravijo, da angleške čete v Libiji brez zastoja prodirajo naprej in da se je po zadnjih vesteh del sovražnikove garnizije v Bardiji začel umikati v smeri proti Tobruku.

Kairo, 19. dec. s. (Reuter). Včerajšnji ko munike poveljstva angleške vojske na bližnjem vzhodu je glede položaja na bojišču ob egiptovski libijski meji kratko javila, da se operacije pred Bardijo nadaljujejo. K temu uradnemu poročilu dodaja davi Reuterjev poročevalec, da so angleške čete sedaj v borbi proti zunanemu utrdbenemu sistemu okoli Bardije. Na nekaj mestih je bila ta zunanja utrdbena linija baje že prebita. Bardija je po angleških informacijah izredno močno utrjena. Vse ozemlje okoli Bardije je prepreženo z bunkerji, strelskimi jarki itd., ter zavarovano s pregradami boveče žice.

Italijanska posadka v Bardiji je zelo močna, toda po zadnjih poročilih je del posadke trdnjavo zapustil ter se umika po obalni cesti proti Tobruku.

Angleški vojni strokovnjak o poteku ofenzive

London, 19. dec. s. (BDC). »Timesov« vojaški poročevalec Cyril Falls komentira v radiu dosedanja potek ofenzive v Zapadni puščavi v Egiptu. Pravi, da je bila z zavzemanjem Sidi Baranija brez dvoma izvojevana velika zmaga. Falls opozarja na težavni položaj angleške vojske na bližnjem vzhodu po zlomu Francije. Angleška armada je bila slabo opremljena in ni mogla niti preprečiti zavzeta Somalije, niti vdora italijanske vojske preko sudanske in kenijske meje. Ob libijski meji so sicer Angleži držali postojanko, niso pa imeli namena se resno upirati, če bi bili Italijani izvedli napad na močnejšo vojsko.

Italijani so z napadom na Egipt nenavadno dolgo oklevali. Falls misli, da so nameravali Italijani udariti z glavno silo na Egipt šele po pričetku vojne z Grčijo. Najbrž je maršal Graziani računal, da bodo Angleži poslali večje vojske oddelke v Grčijo in da bo s tem angleška sila v Egiptu znatno oslabilena. Ta račun pa je bil napačen. Angleži so priskočili Grkom na pomoč samo z letali in vojno mornarico.

Medtem se je v mesecih, ko so Italijani oklevali z napadom na Egipt, položaj za Angleže znatno spremenil. Angleška vojska v Egiptu je bila ojačena tako v moštvu kakor v opremlitvi. Tudi letalstvo je bilo pomnoženo. General Wawell je na ta način pripravil ofenzivo proti Sidi Baraniju. Začetek vojne v Grčiji je te načrte nekoliko odložil. Angleško poveljstvo je morda nekoliko oklevalo, ali naj pošlje letala na pomoč Grčiji, ker bi bila morda nujno potrebna tudi v Egiptu. Letala pa so bila le poslana in v Egipt so prišla nova letala iz Anglije, čeravno je Anglija doma sama v težavnem položaju.

Falls opozarja daleč na važno vlogo, ki so jo imela pri operaciji proti Italijanom v Libiji nova angleška mornariška in letalska oporišča na grškem teritoriju, očitno na Kreti. Prav uporaba teh oporišč je omogočila, da sta angleška vojna mornarica in letalstvo pred pričetkom ofenzive bombardirala vsa važnejša italijanska oporišča v Libiji.

Končno pripominja Falls, da je imelo važno vlogo pri uspešni ofenzivi proti Sidi Baraniju presenečenje sovražnika. Falls opozarja, da je bilo presenečenje možno samo v današnji dobi mehaniziranih armad. Nikdar prej ne bi bilo možno, da bi bila tolikšna vojska v dveh nočnih pohodih obšla nad 100 km dolgo pot iz Marse Matruha do Sidi Baranija in sovražnika popolnoma presenetila.

Skrbno izdelani operacijski načrti

Kairo, 19. dec. s. (Reuter). Reuterjev vojaški poročevalec v Egiptu podaja splošen pregled dosedanjega poteka ofenzive v Zapadni puščavi. Pravi, da je bil eden glavnih razlogov za velik uspeh angleške vojske v skrbno izdelanih operacijskih načrtih, ki jih je pripravilo vrhovno poveljstvo že pred začetkom ofenzive. Poleg tega pa je bila ofenziva pripravljena tudi z udeleževanjem angleških izvidnikov, ki so bile v akciji že več tednov pred ofenzivo in so zbirale važne informacije.

Ko se je ofenziva začela, so poveljniki posameznih enic zopet pokazali odlično osebnostno iniciativno ter so se posluževali v operacijah zelo spretnih taktik. Ravno na črt, da so angleške oklopne enice puščale posamezne italijanske postojanke za prvimi linijami nezavzete ter jih s hitrimi pohodi najprej obkoljevale, se je izkazal kot zelo dober. Na ta način so Angleži z malimi žrtvami zavzeli postojanke drugo za drugo. Pri operacijah sta sijajno sodelovala angleško letalstvo in vojna mornarica.

Važna vloga letalstva

Kairo, 19. dec. s. (Reuter). Po uradnih podatkih so Angleži v prvih sedmih dneh ofenzive v Zapadni puščavi sestrelili nad sto italijanskih letal. Angleške izveže znašajo doslej samo pet letal. Po izpovedih

italijanskih pilotov samih je imelo v letalskih bitkah posebno važno vlogo dejstvo, da so angleška lovka letala opremljena z 8 strojnimi, italijanska lovka letala pa imajo samo po dve strojni.

Angleško letalstvo se je v dosedanjih bojih odlično obneslo, kljub zelo neugodnemu vremenu. Sistematično so bila bombardirana sovražna letališča, transportne kolone in koncentracije vojaštva. V bojih so pomagala tudi lovka letala, ki so zlasti pred Sollumom včasih iz višine samo 20 m s strojnimi napadala sovražno vojsko.

Ameriški komentar

Boston, 19. dec. s. »Christian Science Monitor« komentira boje v Zapadni puščavi ob libijski meji. Opozarja, da je bil eden izmed ciljev svoječasne italijanskega prodora v Egipt tudi Aleksandrija, ki je poleg Gibraltarja in Malte najvažnejše oporišče angleške vojne mornarice v Sredozemskem morju. Če bi se bil ta načrt posrečil in bi bili Italijani res zasedli Aleksandrijo, bi bila angleška premoč na morju v Sredozemlju resno ogrožena.

Sedaj je položaj povsem drugačen — angleška vojska prodira v Libijo. Pri tem pa bi bilo zopet največje važnosti za Angleže, če bi v bližini bojišča dobili dobro luko. Na ta način bi lahko potem mornarica zalagala angleško vojsko iz Aleksandrije z vsem potrebnim materialom pri nadaljnjem prodiranju v Libijo. Tako nalogo bi mornarica mnogo lažje opravila, kakor transporti po kopnem skozi puščavo. Prav zato bi bilo za Angleže izredno važnosti, če se jim posreči zasedeti Bardijo, ki razpolaga z dobrimi pristaniščem. Bardija bi potem lahko služila kot pomorsko oporišče za nadaljnje vojaške operacije proti Libiji.

Boji v italijanski Somaliji

Kairo, 19. dec. s. (Reuter). Kakor je javil že snočni uradni komunikate, so angleške čete v nedeljo izvedle iz Kenije uspešen napad na italijansko postojanko El Wak v Somaliji. O tem napadu javljajo sedaj

nekaj podrobnosti: Postojanka sama je bila v napadu zavzeta in so prišle Angležem v roke znatne tajne zaloge vojnega materiala, med drugim 15 topov, mnogo drugega orožja, 7500 kg municije, mnogo benicna, pa tudi mnogo vojaških dokumentov. Italijanske kolonialne čete so pri napadu nudile dober odpor. Ujetih je bilo okoli 150 sovražnih vojakov, med njimi tudi več častnikov z nekim podpolkovnikom. Poveljujoči častnik garnizije se je pravčasno umaknil.

Poslanica bivših italijanskih bojnikov

Rim, 19. dec. AA. (Stefani). Voditelji bivših bojnikov so včeraj obiskali grofa Ciana in ga prosili, naj dostavi duceju njihovo poslanico, ki pravi, da se italijanski bojniki niso uspavali s slavo iz preteklosti, ampak da so vedno pripravljene z visoko moralno na vse, kar bo domovina od njih zahtevala. Grof Ciano se je zahvalil za te izraze lojalnosti.

Italijanski glas o veliki bitki v Afriki

Milan, 19. dec. AA. (Stefani). »Popolo d'Italia« objavlja članek, v katerem pravi, da se je Anglija zmeraj branila razložit svoj vojni cilj, pri tem pa je napravila vendar le veliko napako, ko je govorila o razkrilju cilje velike bitke, ki sedaj divlja v severni Afriki. Ta cilj je uničiti Italijo, ali pa biti sam uničen.

Priznavanje tega pogoja izvira iz dejstva, ki jih priznava glasilo angleške politike, ki pravi, da je Anglija vrgla v borbo vse svoje razpoložljive sile. Vse kar imamo, smo vrgli proti sovražniku, je izjavil general sir Goog, poveljnik pete angleške armade v Franciji med svetovno vojno in sedanjim vojaški kritik agencije Reuter.

»Popolo d'Italia« pravi, da so isto ugotovili tudi najpomembnejši angleški listi. Sovražnik je torej vrgel ves svoj denar na igralno mizo in je pri tem izjavil, da

vega vse. Sedaj se še mora odločiti, ali bo dobil ali pa izgubil, toda v drugem slučaju mora nato storiti samomor. Tako

bomo znali zavzeti stališče po porazu sovražnika.

Grško italijansko bojišče

Grki poročajo o novih uspešnih krajevnih operacijah in obkoljevalnih manevrih

Atene, 19. dec. s. (Atenska tel. ag.). Grški generalni štab je objavil ponoči naslednje 53. vojno poročilo:

Na raznih delih fronte so bile izvedene uspešne krajevne operacije. Zajeli smo zopet mnogo sovražnih vojakov in častnikov ter zaplenili mnogo vojnega materiala.

Atene, 19. dec. AA. (Reuter) Na uradnih mestih »snoči« izjavljajo, da je položaj na albanski fronti popolnoma zadovoljiv, da se operacije razvijajo naprej in da bodo podrobnosti pozneje objavljene. Trenutni molk ne pomeni, da se na bojišču nič ne dogaja.

Ameriška poročila

Atene, 19. dec. s. (Ass. Press). V grških merodajnih krogih so označevali »snoči« položaj na albanskem bojišču kot zadovoljiv za grško vojsko. Vojaški krogi pripominjajo k redkobesednemu današnjemu grškemu vojnu poročilu, da je narava vojaških operacij, ki so pravkar na bojišču v teku, taka, da prepoveduje objavo podrobnejših podatkov. Ta redkobesednost v komunikacijah pa nikakor ne pomeni, da bi bila na fronti nastopila stagnacija.

Grki se še vedno poslužujejo v vojaških operacijah taktike, ki jim je že doslej prinesla znatne uspehe. Izvajajo obkoljevalne manevre okoli močnejših sovražnih postojank, preden jih naskočijo. Ta taktika olajšuje zavzete važnejše strateških postojank in ne zahteva mnogo človeškega materiala.

O položaju na posameznih sektorjih bojišča javljajo naslednje podrobnosti: Ob morju so Grki v smeri proti Himari zopet nekoliko napredovali. Tudi pritisk

grških čet na Tepeleni se stopnjuje. V dolini reke Vojuse so Grki prav tako napredovali in so zasedli važno gorsko postojanko, ki obvlada Kilisuro. S severovzhodnega dela bojišča ni nobenih novih informacij.

Atene, 19. dec. j. (United Press). Po še ne potrjenih poročilih so grške čete včeraj ob 9.30 zavzele Kilisuro.

Italijanski odpor narašča

Djevdjella 19. dec. e. Po poročilih iz Grčije so bili včeraj ostri boji zlasti na odseku pred Himaro in Tepelenjem. Poročila naglašajo, da na bojiščih besni strahovita nevihta in da že dva dni neprestano sneži. Italijani se trdovratno branijo in Grki so prisiljeni naskakovati sovražne položaje z napadi na nož. Odpor Italijanov je vedno močnejši.

Grški listi javljajo podrobnosti o bojih prejšnjega dne. Dasi je vladalo skrajno slabo vreme, so se vršili srčiti boji z menjačimi se uspehi za eno in drugo stran. Grki so naskakovali italijanske gorske položaje. Italijani so srdito branili svoje postojanke in sprejemali nasprotnika s strahovitim ognjem. Italijani, ki so zadnja dva dni vrgli v boj močne rezerve, so izvedli tudi več protinapadov, zlasti na gorskih položajih na severni fronti pri Podgradcu. Grško in italijansko topništvo je bilo tu ves dan v akciji. Streljanje italijanskega topništva je bilo v glavnem koncentrirano na grške čete, katerih naloga je napredovati proti Elbasanu. Za gorsko postojanko Stivivci, 1300 nadmorske višine, so se vršili kruti boji.

Mannheim in Milan

Tretji zaporedni nočni napad angleških bombnikov na Mannheim — Angleška letala tudi nad severno Italijo

London, 19. dec. s. (Reuter). Letalsko ministrstvo javlja:

Angleški bombniki so preteklo noč že tretjo noč zaporedoma napadli Mannheim. Druge skupine letal so bombardirale Milan v severni Italiji. Napadi so bili izvedeni kljub slabemu vremenu.

Bern, 19. dec. i. Švicarsko armadno poveljstvo javlja: V noči od 18. do 19. decembra je več tujih letal zopet kršilo nevarnost švicarskega ozemlja. Letala so priletela od severa in odbrnala v južno-vzhodni smeri. Protiletalsko topništvo jih je obstreljevalo.

Druga mirna noč v Angliji

London, 19. dec. s. (Reuter). Letalsko in notranje ministrstvo javljata v današnjem jutrnjem komunikatu, da preteklo noč nad Anglijo ni bilo nikake sovražne letalske aktivnosti.

To je že druga noč zaporedoma, da sta Anglija in London ostala popolnoma brez nočnega letalskega alarma in napada. Prav tako tudi včeraj in predvčerajšnjim podnevi niso bili izvedeni letalski napadi na Anglijo. Pač pa poročajo, da so bila davi opažena sovražna letala nad okolico Liverpoola.

Nemci o obleganju Anglije

Berlin, 19. dec. AA. DNB na podlagi dejstev ugotavlja, da se položaj Anglije od 7. septembra, ko se je dejansko začel povračilni napad nemških letalskih sil, očitno slabša in da je proizvodnja angleške vojne industrije kakor tudi preskrba vse države prišla v zelo kritičen položaj. Nemška napadalna sredstva so iz dneva v dan močnejša in udarnejša.

Tudi nemška protiblokada je vedno uspešnejša in vedno bolj ogroža angleški uvoz, na katerega je angleški otok danes tako vezan. Velikansko obleganje otoka traja še naprej in se nadaljuje z vedno večjo silo ter nemilostno podkopuje angleške sile, kolikor jih je še ostalo. Niti v teh dneh mrza in burje Anglija ni niti trenutno oddiha.

Ponoči 17. decembra so nemške letalske sile napadle Birmingham. London in druge vojaške važne cilje v srednji Angliji, srcu angleške vojaške industrije. Središča proizvodnje premoga in kovin so bila napadena tako, da bodo morala za daljši čas prenehati z delom. Stevilni zadetki bomb na važnih vojaških napravah in podjetjih so povzročili požare ter eksplozije, ki so se z nemških letal lahko opazile.

Predsednik Roosevelt za pospešenje vojne proizvodnje

Anglija mora dobiti ameriški vojni material čimprej — Še 20 milijonov dolarjev za mornariška letala

Washington, 19. dec. s. (Ass. Press). »Washington Star« odobrava Rooseveltov načrt za posoditev vojnega materiala Angliji, opozarja pa, da je najvažnejše, da Anglija ta material čimprej dobi. List pravi, da bo Anglija ves potreben vojni material potrebovala že v prihodnjih treh mesecih, ker je pričakovati, da bodo potem Nemci znova poskušali invazijo Anglije.

Boston, 19. dec. s. »Christian Science Monitor« opozarja na podlagi poročil iz verodostojnih virov, da je pričakovati še v teku zime novega poskusa »nemške invazije Anglije. V dokaz, da se tudi v Angliji zavedajo te nevarnosti, navaja list posebno zadnji govor ministra za letalsko proizvodnjo lorda Beaverbrooka.

New York, 19. dec. AA. (Reuter). »New York Post« prinaša od svojega washingtonskega dopisnika vest, ki pravi, da znaša po cenitvah strokovnjakov vsota o pošiljanju vojaškega materiala z novim načrtom Roosevelta 2 milijardi in 500 milijonov dolarjev za letala, tanke in ladje itd. V ta najnovejši Rooseveltov načrt ni vračunana

vsota dveh milijard dolarjev za že naročeni vojaški material v Ameriki.

New York Times« poročajo davi iz Washingtona, da se je predsednik Roosevelt sporazumel z vlado glede temeljite reorganizacije nacionalne obrambe Zedinjenih držav. Predsednik so bili izdelani načrti, kako naj bi bila čim bolj pospešena proizvodnja vojnega materiala tako za Zedinjene države kakor za Anglijo.

Washington, 19. dec. s. (Ass. Press). Mornariški minister Knox je sporočil, da je ministrstvo odobrilo dodatne kredite 20 milijonov dolarjev za razširjenje industrijskih podjetij, ki delajo za vojno mornarico, zlasti pa za pospešenje proizvodnje mornariških letal.

Ameriške tovarne ladje za Anglijo

Washington, 19. dec. s. (Ass. Press). Anglija je kupila v Zedinjenih državah včeraj zopet 16 tovarnih ladij za vsoto 13 milijonov dolarjev.

Bolgarski mladinski zakon

sloni na načelu prestovoljstva, je izjavil ministrski predsednik Filov

Sofija, 19. dec. e. Na včeršnjem popoldanskem zasedanju narodnega sobranja je bil v prvem čitanju objavljen zakonski predlog o organizaciji bolgarske mladine. Nato je povzel besedo ministrski predsednik dr. Filov, ki je pojasnil, zakaj bo vstop v to mladinsko organizacijo neobvezen.

Predsednik vlade je rekel med drugim: Nekateri govorniki so med razpravo o tem zakonskem predlogu primerjali mladinske organizacije v Nemčiji, Italiji in Sovjetski uniji. Slišala so se tudi očitanja, da gremo s prepovednimi koraki ki ustvaritvi novega, kar nam nalaga sedanjí čas. Menim, da take pripombe niso umestne. Opozoriti moram na izjave najuglednejših narodnih socialistov v Nemčiji, da narodni socializem ni izvozno blago. Mi se sicer želimo pridružiti duhu

novega časa, toda ne smemo pozabiti stvarnosti. S strani najuglednejših činitelev v Nemčiji je bilo rečeno, naj vsak narod uredi svojo državo po svojih potrebah. Smelo lahko trdim, da bolgarski narod ne bo odpustil nikomur, kdor bi hotel, da Bolgarija uvede narodni socializem, komunistični, fašistični ali legionarski režim.

Izjava ministrskega predsednika je vladna večina sprejela z velikim odobravanjem.

Sofija, 19. dec. AA. (DNB). Kralj Boris je včeraj popoldne sprejel zunanje ministra Popova, ki se je vrnil s svojega obiska v Varni in po nekaterih drugih mestih v Južni Dobrudži. Kralj je tudi sprejel ministra za gradbe Vasiljeva.

Kralj Jurij v Liverpoolu

London, 19. dec. s. (Reuter). Kralj Jurij je včeraj posetil Liverpool. Ogledal si je mestne okraje, ki so posebno trpeli pri nedavnih letalskih napadih. Kralj je posetil tudi štiri trgovske ladje v luki.

Novi vpoklici v Angliji

London, 19. dec. s. (Reuter). Uradno je bilo danes objavljeno, da bodo 11. in 18. januarja registrirani za vojaško službo v Angliji vsi rezervisti letnika 1904 ter druga polovica letnika 1920.

Pomoč civilnim ranjencem

London, 19. dec. AA. (Reuter). Na včerajšnji seji parlamenta je finančni minister obrazložil novi načrt o pomoči, ki jo bodo deležni ranjene civilne osebe v vojni. Po tem načrtu bodo dobile pomoč tiste osebe, ki so bile poškodovane pri delu in ne samo tiste, ki so organizirane in ki služijo v narodni obrambi. Tudi invalidi so dobili nove ugodnosti. V zvezi s to izjavo finančnega ministrstva je politični sodruknik agencije Reuter zapisal, da se redko kje najde država, v kateri bi se tako izdatno podprli vsi tisti, ki bodo poškodovani v borbi proti sovražniku.

Izselitev angleških šolskih otrok na Irsko

London, 19. dec. s. (Reuter). Uradno javljajo, da je vsem otrokom v šolski starosti ter njihovim materam dovoljeno, da se izselijo za čas vojne na Irsko, toda samo s pogojem, da si rodbine same preskrbe nastanitev na Irskem. Prevoz na Irsko se bo izvršil brez potnih listov, vendar bo evakuirancem za ves čas vojne potem prepovedano, da bi se vrnili v Anglijo.

De Valera operiran

Dublin, 19. dec. s. (Reuter). Ministrski predsednik De Valera se je moral včeraj podvreči resni očesni operaciji. De Valera je bil operiran prvič na obeh očeh že pred več leti v Švici. Sedaj se mu je bolezen zaradi prezaoplenosti obnovila.

General Antonescu tudi zunanji minister

Bukarešta, 19. dec. AA. (Rador). Ker bo sedanjemu zunanjemu ministru Mihailu Sturcu poverjena nova naloga, je upravitelj države in predsednik vlade general Antonescu začasno prevzel vodstvo zunanjega ministrstva.

RESIGNACIJA

Irane Dunne — Charles Boyer

KINO UNION

Najlepši igralski par v ljubavni drami prefinjenega okusa. Zivljenjska tragedija klavirskega virtuozu. — Klavirski koncert Schubertove »Serenade«

Predstave ob 16, 19. in 21. uri

KINO MATICA — Tel. 22-42

Razprodane včerajšnje predstave pričajo o velikem zamlanju, ki vlada za film

Predstave ob 16, 19. in 21. uri

Grbavi vitez Lagarder

Dejanje, ki drži gledalca neprenehoma v napeti pozornosti, je polno sijajnih prizorov, junaških nastopov, romantičnih pustolovčin, karakternih duhovitosti. — Boj francoskih velikašev za lepe žene in bogastvo! — V glavnih vlogah: Robert Vidalin, Samson Fainsilber, Josseline Goei

De Brugnion — predstavnik Francije v Parizu

Pierre Laval izjavlja, da se ne bo umaknil iz političnega življenja — Odsranitev Lavalovega zmerom »uradna tajnost«

Vichy, 19. dec. s. (Ass. Press). Francoška vlada je imenovala za svojega stalnega predstavnika v Parizu De Brugniona. V tem imenovanju vidijo Lavalov uspeh, ker je bil doslej De Brugnion samo osebnostni Lavalov zastopnik v Parizu.

Ob svojem prihodu v Pariz je Laval podal novinarjem izjavo, v kateri izraža prepričanje, da bosta Nemčija in Italija zmagali v vojni. Laval tudi pravi, da se ne namerava umakniti iz političnega življenja.

Vichy, 19. dec. e. Glede akcije bivšega podpredsednika vlade Pierre Laval so razširjene razne verzije in domneve. Po njegovih akcijah se lahko sklepa, da Lavalova politika ni bila v skladu s politiko maršala Petaina, toda na drugi strani je težko ugotoviti, ali je bilo to Lavalovo nesoglasje s Petainom bolj načelne narave, ali je bila razlika samo glede kakega vprašanja.

Iz krogov francoske vlade ni o tem nobenih obvestil in zato bo najbrže ostala uradna tajnost, ali je Laval zares pripravil spremembo režima, ali pa njegova zunanja politika ni bila v skladu s Petainom, ali pa je bilo vmes morda še kaj tretjega. Prvo domnevo bi potrjeval govor, ki ga je imel maršal Petain po Lavalovem odstopu in Flandinovo imenovanje za njegovega naslednika. Toda po konferenci v Vichyju, kateri je na koncu prisostvoval sam Laval, mislijo da gre za drugo domnevo. V prvem trenutku se ni niti demantirala niti potrjevala vest, da je bil Laval odstranjen iz Vichyja. Pozneje, ko se je Laval pojavil v Vichyju in dvorcu Sevignier, kjer je prisostvoval konferenci maršala Petaina z nemškimi veleposlanikom Abetzom, se je mislilo, da je Laval še vedno v neki službeni funkciji.

V dobro poučenih francoskih krogih pravijo, da Laval še sodeluje s Petainom, ne navajajo pa, kakšne narave je to sodelovanje.

Nemški veleposlanik Abetz je takoj, ko je končal svojo misijo, zapustil Vichy in se vrnil v Pariz. Iz Vichyja pa je v Pariz odpotoval prav tako tudi Laval. V Vichyju je bilo rečeno, da je Lavalovo potovanje v Pariz zasebne narave in da tam ne bo opravljal nobene državne funkcije. Torej je bil v Vichyju posebno važan dan glede na bodoče odnose med Nemčijo in Francijo. Abetzova misija v Parizu je bila v glavnem ta, da prouči možnosti, ki bi se lahko upoštevale pri teritorialnih odstopitvah in problemih, ki se nanašajo med Nemčijo in Francijo. O rezultatu razgovorov v Vichyju se izve samo to, da Petain in njegovi sodružniki niso nasprotni sodelovanju Francije pri izgradnji nove Evrope. V tem smislu so dali neka zagotovila Abetzu, da bo francosko prizadevanje usmerjeno na končno ureditev odnosov med Francijo in Nemčijo.

Vichy, 19. dec. e. (United Press). Iz političnih krogov se je slišalo, da Laval

valovo potovanje v Pariz nima službenega značaja in da mu ni poverjena nobena misija. Potrjujejo, da ima Lavalov obisk popolnoma zasebni značaj.

Nemčija za Laval

Berlin, 19. dec. e. Ob spremembi vlade v Vichyju poudarjajo na merodajnem mestu, da imajo spori v notranji politiki, kakor osebni spori le podrejeno vlogo. Toda izmena Lavalovega je pomembna zaradi tega, ker se je Laval najbolj izkazal v iniciativi za sklenitev sporazuma in sodelovanja z Nemčijo. Zato je bilo popolnoma naravno, da je Abetz odpotoval iz Pariza v Vichy, da pri maršalu Petainu dobi obvestila o vzrokih Lavalove odločitve.

Pomanjkanje žita v nezasedeni Franciji

Vichy, 19. dec. AA. (Havas). Kakor je izjavil Jean Assard, državni tajnik za oskrbo v nekem poročilu francoskem tisku, je za vsakega resničnega Francoza prava narodna dolžnost, da imajo žito pravi prijavljeno in izreče vse svoje zaloge v najkrajšem času. Žetev v letu 1940 je odpovedala in je bila za 40% slabša kot v normalnih letih. Na drugi strani pa velika proizvajalna sredstva niso mogla izvesti vse službe v ugodnem času.

Ker je zasedeni del Francije velik pridelovalec žita, bodo v Vichyju za prehod od žetve v letu 1940 na žetev v letu 1941 morali pripeljati milijon stotov žita mesečno iz zasedene in nezasedene Francije. To se bo začelo 1. januarja 1941. V nezasedeni Franciji od 30 okrožij samo 3 okrožja pridelajo več, kakor pa zmanjšajo njihove potrebe, vsa ostala okrožja pa so pasivna. Pri prejšnjih žetvah je bilo v Franciji na razpolago več prevoznih sredstev kakor pa dosedaj, kar je omogočalo, da se je žetev pravčasno dobro razdelila. Zaradi tega državne oblasti ne pozivajo samo proizvajalcev in lastnikov žitaric, da izreče svoje zaloge, ampak določajo za izročitev celo rok do 1. aprila, da bi se pravčasno zagotovila koristna razdelitev po vsem francoskem ozemlju.

Pregled ameriških konzulatov v francoskih kolonijah

Washington, 19. dec. AA. (DNB) Zunanji minister Hull je izjavil na konferenci z novinarji, da bo odpravnik poslov ameriškega posla v Vichyju pregledal delovanje ameriških konzulatov v raznih francoskih kolonijah. Hull je izjavil, da ne ve, ali se bo odpravnik poslov sezšel z generalom Weygandom. Izjavil je še, da bo novi ameriški veleposlanik v Franciji odpotoval v Francijo verjetno takoj po božičnih praznikih.

Japonci zahtevajo nova oporišča v Indokini

za letalstvo in vojno mornarico — Samska letala uničujejo mesta — Japonci si žele petroleja iz Nizozemske Indije

Hanoi, 19. dec. s. (Tass). United Press javlja, da je japonska vojaška komisija v Francoski Indokini sporočila francoskim oblastem, da bo morala Japonska zahtevati v Indokini nova oporišča za svoje letalstvo in vojno mornarico in sicer ob južni obali Indokine. Japonci izjavljajo, da potrebujejo nova oporišča za zaščito pomorske poti med Japonsko in Nizozemsko Vzhodno Indijo.

Smatrajo, da bodo Japonci dobili oporišča na enem izmed francoskih otokov ob obali južne Indokine. Še sedaj pa imajo Japonci na Formozu, Hainanu in v Indokini okoli 70.000 vojakov.

Bangkok, 19. dec. s. (Reuter). Včerajšnje samsko vojno poročilo javlja, da so samska letala v povračilo za napade fran-

coskih letal bombardirala sedem mest v Francoski Indokini.

Radio v Bangkoku pristavlja k temu poročilu, da so bila ob tej priliki tri mesta v francoski Kambodži popolnoma izravnanja z zemljo.

Sanghai, 19. dec. s. (Columbia BS). Na poti v Batavijo je nova japonska trgovska delegacija, ki se bo pogajala za sklenitev pogodbe z Nizozemsko Indijo. Delegacija prispe v Batavijo v začetku januarja.

V japonskih krogih izjavljajo, da bo Japonska predvsem zahtevala garancije za potrebne dobave petroleja iz Nizozemske Indije. V nasprotnem primeru napovedujejo Japonci vojaško intervencijo.

Konec januarja odpotuje v Beograd 25. madžarskih narodnih poslancev, ki bodo tri dni ostali v jugoslovanski prestolnici. Ob tej priliki bodo madžarski parlamentarji povabili jugoslovanske senatore, da obiščejo Budimpešto.

Kdo bo angleški poslanik v Washingtonu

London, 19. dec. s. (Tass). Kot najresnejša kandidata za mesto novega angleškega veleposlanika v Washingtonu imenujejo podtajnika za dominione Cranborne in letalskega ministra Sincierja.

Božična razstava krilatih pevcev

Zalostni se klatijo v mrzli in zasneženi prirodi naši drobni pevci, ki jim je zima zaprla kljunčke, da že dolgo ni slišati njih prelopljenega petja. A vendar bomo čez božične praznike lahko poslušali veselo žvrgolenje in gostolenje nežnih in drobnih pevcev.

Ljutko in lepo razstavo kanarčkov žlahtnih vrvicev nam za božične praznike pripravlja Društvo za varstvo in vzgojo ptic pevčev v ženski učiteljski šoli na Resljevi c. 10. Tam bo zbrana vsa elita pevcev vseh naših najboljših rejcev kanarčkov, ki bodo tekmovali s svojimi malimi umetniki za prvenstvo dravske banovine. Da, tudi kanarčki tekmujejo, ker so prav o božiču na višku s svojim petjem, in je zelo zanimivo, kako skušajo pri tekmovalni premosti drug drugega v petju. Seveda so se prvi za to na poseben način izveščali, da zapoje povsod in ob vsakem času. Tekme se bodo udeležili s svojimi najboljšimi pevci poleg naših starih in znanih mojstrov, kakor so gg. Omahna, Piskar, lanksi prvak Grubič, Bajc, Jugović, Jenko, Kostanjšek in drugi, tudi rejci in Maribora, Celja, Trbovelj in Zagreba. Obeta se nam torej huda borba za prvenstvo dravske banovine in za prve nagrade. Kakor se čuje, se rejci vneto pripravljajo za boj s pevci našega znanega rejca g. Gornjčarja. Naš stari mojster se pa s svojimi malimi pevci tudi ne bo dal kar tako ugniti in bo torej na razstavi mnogo zanimivosti. Razstava bo odprta na božič in Štefanov dan.

Na božič bodo prvenstveni pevci med 17.30 in 17.50 prepevali tudi po radiu. Petje bo prenašala radiofonska oddajna postaja v Ljubljani.

Razstavljeni bodo tudi praktične in lične kletke ter zdrava in pravilna ptičja hrana za vse vrste ptic. Na Štefanovo popoldne bo imel tajnik društva g. Keherič, ki bo ocenjeval kanarčke na tekmi, predavanje o prehrani ptic na prostem v zimskem času in o boleznih ptic ter o negi kanarčkov sploh. Donos razstave je namenjen izključno za prehrano gladijojih ptic pod milim nebom, zato obisk razstave toplo priporočamo.

Proslava 500 letnice Gutenberga

bo v soboto 21. t. m. ob 20. uri v Franciskanski dvorani

Ostra zima v škofje-loškem okraju

Škofja Loka, 18. decembra. Zadnje dni je pritisnila v loškem srezu ostra zima. Včeraj je padel toplota na 18 stopen pod ničlo. Na loškem kolodvoru, kjer je svet bolj odprt, so imeli še kako stopnjo mraza več. Vreme je jasno, nebo čisto, zlasti v popoldanskih urah nas rešno pozdravljajo solnčni žarki. Prijatelji prirode uživajo. Saj nudi okolica škofje-loške s svojimi belimi poljanami prelepe slike v zimski plašč odete prirode. Najlepši je nedvomno pogled z Lahovega mostu nazor po toku Selščice, ki je zadnje dni v skoraj vsji širini zamrznila in jo pokriva stopeč ledu. Leč imamo povsod, zlasti na stečajih vodah ter ga prično lomijo in odvažajo. Pod nogami škriplje, mestne ulice in ceste pokriva tanka ledena sneg. Pred prazniki smo. Draginja narašča, razen tega pa tega in onega primanjkuje ali pa sploh ni dobili. Zlasti primanjkuje krušne moke. Mestni trgovci imajo sicer naročene znatne količine, a moka ni od nikoder. Vse mesto je morala obrniti neka loška gospodinja, da je zbrala moko vsaj za boren hlebček. V takih prilikah je seveda socialno srce človeka dvakrat več vredno. Za našo dečo so pričele poslovati šolske kuhinje, ki bi imele še večji poset, ako bi hoteli elastičati vse pomanjkanje, to da ni sredstev. Samo pri eni kuhinji je vsekdan okrog 70 otrok! V pomoč revnim družinam so bili tudi Miklavževi večeri v raznih društvih. Čeprav obdarovanja niso bila obsejna, je vendar v sedanjih razmerah vsekdar prišel prav. Zato moramo ostro obsoditi polno, ki ga je vrgel na škofje-loško Kolo jugoslovanskih sester loški dopisnik »Gorenjca«. Ze leta prirejejo Kolašice revni deci ne glede na mesečnost staršev božične, na katerih razdelje darove po več tisoč dinarjev. Tudi letos bo taka božičnica z obdaritvijo nad 50 otrok z najpoštenjšim, a našel se je človek, ki mu je bil najplemenitiji namen v spodotiko, samo zato, ker bo potovala obdaritev skupno z državno dečko solo. Ali so ljudje še majhni, sicer pa je Kolašicem v zadostjen, da so napad obsodili ljudje, ki so »Gorenjcu« bližji nego mi. Poleg zimске pomoči, ki jo bo nudilo Kolo deci, se bo spomnilo KJS tudi odraslih. V okvir naše zimske pomoči spada tudi sokolova socialna akcija. Socialni odsek pomaga bratom in sestram v sili in nadlogi z obliko, živili in gotovino. Božičnica bo tudi v mestni občini na Spodnjem trgu. Pohvalno nam podčrtamo, da so se letos v prav lepem obsegu odzvali raznim nabiralnim akcijam tukajšnji industrijski krogi.

— Oddaja bencinskih kart. Vse lastnike osebnih in tovornih avtomobilov ter metornih koles opozarjamo, da morajo najkasneje do 21. decembra oddati bencinske karte z zadnjim kuponom pristojni občini, ki jih mora poslati sreskemu načelnstvu tako, da jih bo lahko vrnilo pravčasno za nakup bencinske mešanice na zadnji kupon. Prošnjo za zapombiranje vozil pa je treba vložiti do konca tega leta in jih kolikovat z 10 dinarskim državnim kolekom!

— Očiganka, priznana veseloigra pisateljica Milčinskega, pridejo na sokolski oder za praznike. Režira hr. Bojan Zilheri.

TARZAN IN NJEGOV SIN

Johny Weissmüller, M. O'Sullivan, J. Sheffield

Samo še danes in jutri ob 16., 19. in 21. uri

KINO SLOGA. tel. 27-80.

Tudi dobra dela obdavčena

Podjetja morajo plačevati davek tudi na darove za človekoljubne in narodne namene

Ljubljana, 19. decembra. Dobrodelnost sega pri nas precej globoko v vse socialne in gospodarsko življenje; naglašamo: tudi v gospodarsko življenje. Tako zvana zasebna iniciativa mora prevzemati mnoge izredne pomembne naloge, ki so ji prepuščene od javnih oblasti. Soznanica za zasebno iniciativno je tudi javnost; ko kličemo na pomoč tiste zasebnike, ki bi naj pomagali pri raznih dobrodelnih in narodnih akcijah, naslavljamo apele na tako zvano javnost. Kdo je ta javnost? Ni bilo točno opredeljeno, zlasti ne, kdo plačuje največ socialnega in narodnega davka, vendar pa se vselej pri nabiranju kakršnihkoli prispevkov nekatera podjetja že vnaprej zaznamovana in morajo vedno prispevati že za to, da varujejo svoj prestiž. To ne velja le za posamezna podjetja, temveč tudi za nekatere stanove.

Mislimo predvsem na naše trgovce in je prav bilo, ker je »Trgovski list« sprožil vprašanje obdavčenja daril za splošno koristne namene. Proti trgovcem se tu in tam pojavi včasih nerazpoloženje, ko jim kdo nepremišljeno pripisuje krivdo, bodisi da draginjo ali pomanjkanje blaga; trgovski poklic je pač eden izmed tistih, ki so najbolj izpostavljeni javni kritiki. Pri tem pa moramo povedati, da so trgovci predvsem tišta javnost, na katero naslavljamo apele, ko je treba posebej v žep. Ko se oglasi pri trgovcu delegacija z navratno pote je trgovce pogosto v zelo mačni zadregi. Zaveda se, da gledajo nanj kot člana tako zvane javnosti, ki je dolžna podpirati vsa plemenita prizadevanja. Trgovec mora varovati svoj prestiž pred javnostjo in nikakor ne sme dovoliti, da bi prišel na slat glas pri odjemalcih. Zato bi bilo nepremišljeno, če bi prosilce kratkotalno zavreli. Treba je torej posebej v blaginjo, toda blaginja vseno ni vedno tako polna kakor vlada v javnosti prepričanje. Že značaj trgovine je takšen, da je treba posebno vestno računati s sistemiranim dinarjem in paziti, da izdatki preveč ne naraščajo. To se pravi, da je treba varčevati pri vsem. Trgovci bi morali zato varčevati tudi pri darilih. Zato lahko razumete njegovo zadrego, ko se je treba odločiti, koliko naj da: če naj da toliko, kolikor želi nabirati, bo moral prej ali slej zapreti trgovino, če pa da malo, bo večjal v obeh proslavicah za socialnega skopuha, egoista, ki misli le na svoj dobiček. Prosilci se sklicujejo, da vendar nudijo trgovcu zaslužek, ker pri njem kupujejo, če že ne oni, pa vsaj mnogi, ki so pomoči potrebni. Pravijo, da posledje ne bodo hoteli več poznati trgovca, če se ne zaveda svojih dolžnosti.

Prosilci, ki se obračajo na trgovce, seveda ne poznajo knjigovodstva trgovskih podjetij in se ne ozirajo nanj. Trgovcu pa so knjige glavno vodilo v vsem njegovem poslovanju, zato tudi pri delitvi daril. Razen

tega morajo prav tisti trgovci pri nas, ki so globoko nacionalno zavedni in ki stalno podpirajo vse plemenite akcije in sodelujejo aktivno v raznih društvih dajati premišljeno ter smotno, da lahko dajo vsem, ki se nanje obračajo. Kaj bi bilo, če bi se neko akcijo darovali večjo vsoto, a bi pozneje prav zaradi tega ne mogli dati za drugo, morda še potrebnejšo, nič? Razkriti bi jih za stiskače, parazite asocijalne in anacionalne elemente.

Obdarovanja pa zahtevajo še posebne žrtve, ker so darila obdavčena ter spadajo med podjetnikov dobiček. Darila namreč po davčnem zakonu ne spadajo med režijo, odtodno med priznane davkatve, ki veljajo kot odbitne postavke namreč med izdatke, ki jih podjetnik lahko v bilanci odšteje. Ni priznana, da darila za splošno koristne namene spadajo med davke, kar v resnici so namreč prostovoljni davki. Ni pa niti prostovoljni davki v pravem pomenu besede, ker so darovalci več ali manj prisiljeni plačevati, ker se pač ne morejo upreti sistemu dobrodelnosti, a mnogi med njimi so tudi v resnici tenkovestni in globoko socialno čuteči, da se čutijo dolžne pomagati.

Tako je torej »sprostovoljni« socialni ali narodni davek še sam obdavčen. To je silno škodljivo. Ne le zaradi tega, ker se podjetja hočejo izogniti darovanju, da bi ne bila še za to obdavčena, temveč, ker si država posredno škoduje. Zasebna iniciativa namreč prevzema naloge, da olajšuje delo državi, občini, banovini. Če bomo ovirali delo zasebne iniciative, bo duh materializma prevladoval še mnogo bolj kakor doslej, beda bo še hušja in tudi država zaradi tega ne bo zboljšala svoje socialne politike. Razumljivo je, da podjetja računajo darove med režijo, a ne med dobiček. Če jim pa davčna oblast darov ne prizna med izdatki za režijo, je jasno, da imajo dovolj razloga, če se upirajo raznim apeliom.

Obdavčevanje daril za splošno koristne namene pa pomeni tudi nevarnost, da za nekatera velika podjetja, zlasti denarna, lahko izrabijo kot izgovor, češ, radi bi dali, pa ne moremo, ker so darila obdavčena! To obdavčevanje zato nekatera podjetja pozdravljajo, trčijo se ga pa nikakor ne morejo veseliti, ker so bolj izpostavljeni javni kritiki kakor n. pr. bogati denarni zavodi. Trgovcu stoji v zlo, če ne odšteje za vsako akcijo večje ali manjše vsote, ali če ne daruje blaga medtem ko se družbe lahko skrijejo za upravni svet, češ o tem mora upravni svet še razpravljati na seji.

Najbrže ni treba obširno dokazovati, kako silno škodljivo je obdavčevanje daril za splošno koristne namene in bi smeli pričakovati, da bo posredovanje na pristojnih mestih, če bo izvršeno, uspešno.

Inserate in male oglase

za božično številko »Slovenskega Naroda« sprejema uprava do ponedeljka 23. t. m. do 18. ure

Iz Škofje Loke

V bolničarskem tečaju, ki se je začel 4. decembra, so doslej predavali zdravniki dr. Huadob in anatomiji in fiziologiji, dr. Petrič o nalezljivih boleznih, doim ima zdravnik dr. Cavič, ki je šef tečaja, praktične vaje o negi bolnikov. Administrativno vodstvo ima blagajnik RK g. Martelak. V tečaj se je vpisalo 112 oseb. K predavanjem prihaja r. dno 70 do 80 ljudi, ostali pa so menda omagali. Na božič in Novo leto predavanja ne bo. Tečaj bo končal svoje delo za svečnico, 5. in 7. februarja pa bodo izpiti.

Ne kvarite slovenščine! V naši lepi Loki imamo nekaj naplsov, ki so obupen primer nepravilne slovenščine. Imajo take napise nekateri poslovni lokali, pa tudi na običajnih deskah čitamo stvari, ki so srmat za naš jezik. Ako nimamo obrtnega lista. Oblasti so sumničile že dalje časa dve zasebnici v Poljanski dolini, da razpečavata skrivaj alkoholna pijačo. Vino, pivo in žganje se je prelivalo in pretakalo v veselje družbi, vmas je igrala harmonika, ljudje pa so plačevali po mili volji, a vselej dražje kakor v resničnih gostilnah. Reba se je menda kupovala v Gornji vasi, potem pa je odjadrala v hrbe, kjer so čakala žejna arja. Obema zasebnicama so prišli koni na no sled, čep-av-ju iz soserke nihče ni hotel izdati, izmed pivcev pa še manj. Ova-denki se bosta morali zagovarjati zaradi sušmarstva.

Ločna ureditev loškega poštnege posloplja. Ker ima Škofja Loka izredno velik promet, je bilo dočela prav, da so končno tudi loško postajno poslopje prenovili. Delali sicer niso hitro, toda končno se nam je postajno poslopje le pokazalo v novi obliki. Dobili smo na rovo preurejen peron s streho, predelali pa so tudi postajno poslopje samo z uradnimi in stanovanjskimi prostori, kakor tudi čakalnice. Obhajljemo le, ker se peronska strha ni pomenila naprej. Po isti streho naj bi se vključila tudi trafika, zlasti pa stranišča in poštna lopica. Škoda, da so to prezeli.

— Očiganka, priznana veseloigra pisateljica Milčinskega, pridejo na sokolski oder za praznike. Režira hr. Bojan Zilheri.

Iz Metlike

— Oddaja bencinskih kart. Vse lastnike osebnih in tovornih avtomobilov ter metornih koles opozarjamo, da morajo najkasneje do 21. decembra oddati bencinske karte z zadnjim kuponom pristojni občini, ki jih mora poslati sreskemu načelnstvu tako, da jih bo lahko vrnilo pravčasno za nakup bencinske mešanice na zadnji kupon. Prošnjo za zapombiranje vozil pa je treba vložiti do konca tega leta in jih kolikovat z 10 dinarskim državnim kolekom!

Iz Radeč

— Božičnico za revne učence bomo priredili tudi v Radečah. Obdarovanje bodo z obliko, perilom ali obutvijo res le najpotrebnejši otroci. Nekaj denarja, ki je bil sicer nabran za božičnico, se bo spoznamno z županstvom uporabilo za mnečno akcijo, ki se bo pričela po možnosti takoj ob pričetku pouka po novem letu. Pri tej priliki bodo dobivali vsi oddatni učenci vsak dan skodelico toplega mleka, da se z njim pogrejejo in tudi utišajo prazne želodčke. Na žalost jim ne bomo mogli posrežiti tudi s kosčkom kruha, ker nam primanjkuje moke. Ob tej priliki se moramo pohvalno spomniti naših trgovcev, ki so sklenili, da svojim odjemalcem ne bodo darovali noveletnih koledarjev in podobnega, marveč so vsi brez izjeme prispevali svoj delež v korist ubožnih učencev za božičnico oziroma za mnečno akcijo. Meko bomo kuhali in razdeljevali učencem v sedaj praznem stanovanju šolskega upravitelja.

Snežne razmere

Poročilo TPZ v Ljubljani in Mariboru, ter SPD 19. XII. 1940

Bohinj-Zagradec 700 m: —10, oblačno, 8 cm snega, sreč.
Bohinj-Rudnica 800 m: —11, oblačno, 3 cm snega, sreč.
Bohinj-Sv. Janez 530 m: —11, oblačno, 3 cm snega, sreč.
Dom na Korni 1520: —17, jasno, 10 cm snega, pršič.
Polževo 620 m: —13, jasno, 20 cm snega, pršič.
Kurešček 830 m: —13, jasno, 20 cm snega, pršič.
Sodražica 550 m: —18, jasno, 27 cm snega, pršič.
Sv. Planina 983 m: —13, sever, 15 cm snega, pršič.
Bloke 990 m: —14, jasno, 40 cm snega, pršič.
Radovljica 470 m: —13, drsališče uporabno.
Planica-Tamar 1103 m: —13, jasno, 10 cm snega, pršič.

DNEVNE VESTI

— Poveljstvo teritorialne letalske obrambe. V »Slovenskih novicah« je objavljena uredba o zaščitnih močeh o poveljstvu teritorialne letalske obrambe. Naloga te teritorialne obrambe je, da preprečuje napade sovražnega letalstva na razne centre, objekte ali cone na bojiščnem teritoriju kakor tudi v zaledju. Dalje, da sodeluje na organizaciji vseh sredstev pasivne obrambe z namenom, da se čim uspešneje zaščiti prebivalstvo ter državni teritorij pred letalskimi napadi.

— Promocija. V soboto 21. t. m. bodo ob 11.30 slovesno promovirani na univerzi v Ljubljani za doktorje prava ga. Hani Ahačič iz Ljubljane, č. s. Evaldina Kne iz Velesevega pri Kranju, č. s. Justa Slana iz Vnanjih gorc gg. Vilko Beguš iz Smarja pri Ljubljani, Jože Gogala in sodniški pripravnik Ivan Šinković, oba iz Ljubljane in Jakob Heczar iz Celja. Čestitamo!

— Diplmirani so bili na pravni fakulteti univerze v Ljubljani gđ. Mira Smolej iz Kanala ob Soči, gg. Bogomir Božič iz Ljubljane, Ivan Bole iz Prage, CS, Stane Lesjak iz Nabržine, Vladimir Macaraj iz Trsta in Anton Žun iz Ljubljane.

— Opozilo izdajateljem koledarjev. Mnoge tvrdke in podjetja tiskajo v svojih koledarjih tudi cenike za poštno pošiljke. Ker je bila poštna tarifa v zadnjem času precej izpremenjena, naj se izdajatelji koledarjev pred naklonsko poštnih cenikov v svojih koledarjih obdelajo, da bi se ceniki pregledali in popravili. Tako se boče prepreče vse napake pri poštni tarifi, občinstvo pa bo pravilno poučeno o taksi-ranju svojih pošilk.

— Bolgarsko-Jugoslovenska gospodarska pogajanja. V Beogradu se mudi glavni tajnik Narodne banke in vladni poveljnik v bolgarski uvozni centrali dr. Nedelčev. Stopil je v zvezo s pristojnimi mesti in se začel neobvezno pogajati o raznih vprašanjih, ki zanimajo oba emisijska zavoda Jugoslavije in Bolgarije. Dr. Nedelčev je tudi obiskal Prizad, kjer se je začel pogajati glede izmenjave blaga med Bolgarijo in Jugoslavijo.

— Naša država bo kupovala potrošne v Rumuniji. Te dni je bil podpisan sporazum o ureditvi eksporta med Jugoslavijo in Rumunijo, in sicer v veljavnostjo do konca marca. Po tem sporazumu bo naša država izvažala v Rumunijo kovine, uvažala pa potrošne. Obračunavali bodo v švicarskih frankih.

— Izvoz prašičev v Nemčijo. Med zastopniki direktorja za zunanjo trgovino in nemškega urada za nadzorstvo cen ter urada za prehrano se vodijo v Beogradu pogajanja o cenah prašičev, ki bi prišli v pošto za izvoz v Nemčijo. Prčkušajo, da bodo pogajanja kmalu uspešno končana.

— Pridelovalci zadržujejo korožo, da bi jo prodali dražje. Ze pred uvedbo urde o prodaji korože je kazalo, da bodo pridelovalci zadrževali korožo, ker jim je ni treba prodajati saj so dobro p oiali pčeno in druge kmetijske pridelke. Zda lahko čakajo na boljše cene korože. Koroža bo znatno dražja, ko bo osušena in tedaj je bo nedvomno mnogo več narocaj. Trgovina s korožo je zadnje čase skoraj povsem zastala. Ustanove, ki lahko kupujejo korožo, kakor Prizad, a ki n-majo potrebne trgovske rutine, si zdaj zelo težko preskrbe blago. Zaradi tega doslej Prizad še ni nakupil mnogo korože.

— Narodna banka je objavila poročilo o stanju svojih aktiv in pasiv 15. t. m. Zlata podlaga znaša 2198.8 milijona din, to je stabilizacijska vrednost banke. Celotna zlata podlaga pa znaša 2648.1 milijona din in se je povečala za 27.7 milijona din. Vrednost deviz, ki niso vštete v podlagi, znaša 676 milijona din in posojil 1860 milijonov din. V obtoku je bankovcev v vrednosti 13.482 milijona din.

— Vprašanje ustnovitve privilegirane-ga zavoda za pozavarovanje. Na pristojnih mestih že dalje časa proučujejo vprašanje ustanovitve posebnega privilegirane-ga zavoda za pozavarovanje in v ta namen je že izdelan tudi načrt uredbe. Načrt bo kmalu razposlan pristojnim ustanovam, da ga prouče. Tudi gospodarsveniki zahtevajo, da bi jim ga predložili v oceno. Zavarovalnice niso spoznale s tem načrtom in pripravile so svoj predlog proti načrtu uredbe.

— Nove znamke v korist protituber-kulozne lige. Ob koncu tega meseca bodo prišle v promet posebne poštne znamke v korist protituberulozne lige. Uporabljene bodo pretekline letalske znamke, ki so bile izdane leta 1937 po 5, 10, 20 in 30 din. Nominala vse serije bo po 10 din in 5 din bo šlo v korist lige. Prvega dne izdaje teh znamk, 23. t. m., bodo uporabljali v Beogradu poseben žig.

— Pocenitve olja. V treovinskem ministruvju je bila včeraj konferenca o pocenitvi olja. Konferenci je predsedoval p-romičnik trgovinskega ministra dr. Obradovič. Udeležili so se zastopniki Trv-arn olja iz vse države in zastopniki uradov za kontrolo cen. Delo konference še ni končano.

— V Dubrovniku bodo uvedli knjižice za nabavo življenjskih potrebščin. Dubrov-niška občina je izdala proglas, da bo zaradi pravilne razdelitve najpotrebnejših življenjskih potrebščin, kruha, moke, sladkorja, petroleja itd. morala uvesti posebne nabavne knjižice. To bodo neke vrste krušne karte. V naši državi doslej še niso bile uvedene nakaznice za živila. Dubrov-nik bo torej prvi, ki bo začel racionalizirati živila po nakaznicah. Prodaja živil na nakaznice bo uvedena v začetku leta.

— 30 vagonov pšenice zgorelo. V Stanišću pri Somboru je izbruhnil požar v velikem parnem mlinu. Razširil se je s takšno hitrostjo, da je prešla nevarnost vsemu kraju. Gasilci niso mogli hitro pomagati, ker je voda zmrzovala v ceveh brizgalna. Mlin s skladiščem je pogorel do temeljev in uničenih je bilo 30 vagonov pšenice, 5 vagonov otrobov in mnogo vreč v skupni vrednosti 5.000.000 din. Požar se je razširil tudi na bližnjo električno centralo, ki je tudi pogorela. Koliko znaša škoda pri centrali, še ni ugotovljeno.

— V Vojvodini počiva 11 velikih mlinov. V Vojvodini je prejšnji teden ustavilo de-lo 11 velikih mlinov. Mlini niso imeli več pšenice za mletje, ker jo Prizad pošilja v pasivne kraje. Kaže, da bo kmalu mvalo ostaviti o-atavije še več mlinov. Mlini tudi nimajo dela zaradi tega, ker zdi se ni dovolj korože narodni.

— Frankirane božične čestitke. Da bi o božiču in novem letu poštno pošiljke ne bile naporno frankirane, poštno mini-trstvo sporoča, da se smejo frankirati z

znamkami po 50 par naslednje pošiljke: Tiskane vizitke, odpisane v odprti kuverti, če je na njih največ pet besed ali pet običajnih začetnih besed čestitke, izjave, zahvale itd.; dopisnice odnosno raz-glednice zasebne izdaje, ako je na njih le pet besed navadne oblike čestitke k bo-žičnim praznikom ali novemu letu. Tiska-ne vizitke, odpisane v odprti kuverti, je mogoče pošiljati vedno, ne le o božiču frankirane po 50 par, božične razglednice pa samo ob prazniških priznanih vero-zpovedi in ob koledarskem novem letu. Od-pošlati jih je treba 10 dni pred ali vsaj najpozneje pet dni po praznikih. Za obe vrsti čestitk, če vsebujejo več kakor pet besed, je treba pošiljke frankirati kot do-pisnice z znamko za dinar.

— Nova radijska postaja v Zagrebu. Te dni merijo v Zagrebu jakost elektromag-netičnega polja v zvezi z zgraditvijo nove emisijske radijske postaje. Ko bo oprav-ljeno to delo bodo takoj začeli izde ovati načrte za novo postajo. Potrebni krediti so odobreni v višini 20 milijonov din. Nova postaja bo gotova ob koncu leta 1941.

— Pogresana ženska. Od doma v Lahov-čah pri Komendi je neznano kam izginila 30letna Ivana Kosmač, ki je velike močne postave, podolgastega obraza, kostanjevih las in ima na obrazu poleg nosu majhno črno piko. Pri odhodu je bila oblečena v barhentasto obleko modre barve, na glavi pa je imela zelenkasto ruto. Kosmačovo pogrešajo že od 27. novembra. Omenjena je živčno bolna, zato samomor ni izklju-čen.

— V južni Srbiji 3 metre snega. Letos se je začela zima v vsej državi izredno zgodaj. Val mraza je prodrl tudi v južne kraje države in tako poročajo iz Bitolje, da je zapadlo v samem mestu 40 cm sne-ga, na okoliških planinah pa nad 3 m. Za-radi visokega snega je avtombusni promet v mnogih krajih povsem ustavljen. — Za-radi mraza je povsem ustavljen promet na Dunavu, kjer so že začele plavati velike plošče ledu. Pričakujejo, da bo Dunav povsem zamrznil, če bo mraz trajal še nekaj dni. — Iz Sarajeva poročajo, da je zmrz-nil 32letni kmet Rade Vučak iz vasi Mandre, ko se je vračal skozi gorati predel do-mov.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo mrzlo in deloma oblačno vreme. Vče-raj je bila najvišja temperatura v Kum-boru 7, v Dubrovniku 5, v Splitu in na Rabu 3, na Visu 0.0, v Beogradu -5, v Ljubljani -5.2, v Mariboru -6, v Zagre-bu -7, v Sarajevu -8. Davi je kazal ba-rometer v Ljubljani 774.4, temperatu-ra jeznalaša -13.5, na aerodromu -19, v Beogradu -16, v Zagrebu -12, v Ma-riboru -11, v Sarajevu -11.8, na Visu in Kumboru -4, na Rabu -3, v Splitu -2, v Dubrovniku 1.

Iz Ljubljane

—lj Zbiranje stare oblike za mestne re-veže. Ze prejšnjega leta je mestni socialni urad zbral staro, večkrat že zavrženo ob-liko, obutev in druge take stvari za zim-sko pomoč mestnim revšem. Zaradi dra-ginje, vedno večje revševine in hude zime je ta pomoč skrajno nujna in zato je mest-ni socialni urad te stvari zopet začel zbirati na Vodnikovem trgu v mestni tržni lopi ob prostoru, kjer je napredaj mestni krompir. Vsak dobrotnik lahko tam vsak dan take stvari odda od 8. do 12. tja do božiča. Prosimo, naj dobri ljudje pošljejo take predmete in jih ne pozabijo prines-ti na ta prostor ter oddati mestnemu usluž-bencu za podporo mestnim revšem.

—lj Pevski koncert na Viču. Pevsko dru-štvo »Bor« v Ljubljani bo ponovilo svoj uspehni program, ki ga je izvajalo na kon-certni turneji po naši ožji domovini v ne-deljo 22. t. m. ob 20. v dvorani sokolskega doma na Viču. Program koncerta je nadvse zanimiv, saj so domala zastopali vsi naši skladatelji, med njimi tudi naši moderni. Zbore vodi znani skladatelj in pevovodja Janko Guček, ki je s priznano rutino dvig-nil zbor na zavidičljivo višino.

—lj Pevski zbor Glas. Matice ima dre-vi deljeno vajo: ob 18.20 ženski, ob 20. moški zbor. Odbor.

—lj Sadjarska podružnica v šiški pri-redi v petek 20. t. m. ob pol 20 v deški ljudski soli v Sp. šiški poučno predavan-je. Tajnik SVD g. nadzornik Skulj bo pre-daval o zimskem zatiranju škodljivcev na vrtu.

—lj Podružnica SVD Ljubljana I. bo imela občni zbor v soboto 21. t. m. ob pol 20. v gostilni pri »Mraku«. Cesta 29. ok-tobra. Člani se vabijo k polnoštevilni ude-ležbi.

—lj Sentiakobsko gledališče bo pono-vilo zadnjič Bena Senčiča izvrstno ko-medijo »Nenavaden človek« v soboto 21. t. m. ob 20.15 v korist Sokola II za do-graditev novega sokolskega doma v Tr-novem. V nedeljo 22. t. m. ob 15.15 bo uprizorjena nepreklicno zadnjakrat. Zato opozorjamo občinstvo, naj si preskrbi vstopnice že v predprodaji in društvenih prostorih v Mestnem domu.

—lj Maturanti III. drž. real. gimnazije v Ljubljani iz l. 1939. so poklonili namestu venca na grob pokojnemu tovaršu Borisu Žirovcu, ob desetletnici mrtosti, po g. ing. Lapajnetu društvu »Dom slepih« v Ljubljani, 400 din. Tvrška Schneider Ve-dovšek je darovala v počastitve spomina g. ravnatelja Ottona Schneiderja v Beo-gradu 500 din. Iskrena zahvala!

—lj NA VSAKO MIZO LASKO PIVO —lj Zoružnje brivcev in frizerjev spo-roča, da bodo zaradi praznikov uradne ure v ponedeljek 23. XII. in v ponedeljek 30. t. m. vsakokrat od 9. do 12. 565—n

—lj Usmiljenja vreden. V našem ured-ništvu se je zgledal Anton Š., oče dven nepreskrbljenih otrok, stanujoč v mestu, proseč dobre ljudi za podporo. Mož je brez vsakih sredstev in je dela neznane, ker ima hud sklepni revmatizem. Povrh pa trpi še zaradi drugih bolezni. Nesrečnež bi bil hvaležen za vsak dar, bodisi v denarju, v obliki ali živilih. Podpora v ka-kršnikoli obliki sprejema uprava »Slov. Narod«.

—lj Zaplenjeni k'včegi. Policijski orga-ni so zaplenili v nekem stanovanju dva ve-lika kovčega, v katerem je bila različna obleka, več perila, posteljina odeja in nekaj drugih predmetov, ki jih je pustil tamkaj neznanec, ki se je pred časom naselil v Ljubljani pod tujim imenom. Kakor se je sedaj pojasnilo, pripadajo predmeti ubte-mu tibetapcu Hribaricu, čigar truplo so lani našli v zasneženici pri Kleah. Predme-te je nekdo izvalil od njegovih sorodnikov v Horjulu in jih nato odnesel v Ljubljano. Policia išče sedaj neznanca, ki najbrže

tudi sam spada med tibetapce in se je tudi teh predmetov polastil pod kako pre-vezo.

—lj Oplenjena kle*. V klet zobozdravni-ka dr. Avgusta Rodoschega na Mestnem trgu je udri ponoči neznan zlikovec, ki mu je klet popolnoma oplenil. Odnesei je iz kleti sodček belega vina rizlinga, 13 buteljke belega finega vina in 9 steklenic slivovke, v skupni vrednosti 2000 din. Za tatom manjka zaenkrat vsaka sled.

—lj Okraden v trgovnici. Josipu Pav-liču in še nekaterim drugom so odnesli ta-tovi iz telovadnice na šoli na Prulah več predmetov. Pavliču je med telovadbo zmanjkala suknja, v kateri je imel listni-co s 500 din. legitimacijo ZFO, nekaj dru-gih listin in nekaj slik. Tatvine denarja so prijavitli tudi drugi njegovi tovarši.

—lj ROKAVICE NOGAVICE Karnič-nik Nebotičnik

—lj Dražba k'zubovine vseh vrst divjadi bo 27. januarja v prostorih Ljubljanskega velesejma. Na dražbo pridejo tudi večje partije srebrnih in plavih lisic. 563—n

—lj Zabavni božični večeri v dekoriranem lokaln gostilne Lovšin. 564—n

Beleznica

KOLEDAR

Danes: Četrtek, 19. decembra: Urban V. Vladimir

DANAŠNJE VIREREDITVE

Kino Matije: Grbavi Pitez Lagarde
Kino Sloga: Tarzan in njegov sin
Kino Union: Resignacija

Kino Moste: Izdajalec prerije in Vivere
Alpinistični klub Skala glavna skup-ščina ob 20. v sejni dvorani palače Gra-fike (Miklošičeva cesta, IV. nad.)

Umetniška razstava Ivana in Bruna Vavpotiča v Ohsnelovi galeriji na Go-sposvetski cesti št. 1. Vstop prost

DEZURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet, Titrševa cesta 41, Trn-koczy ded., Mestni trg 4, Ustar, Selen-burgova ulica 7.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Četrtek, 19. decembra: Tekma. Red A

Petek, 20. decembra: Ugrabljeni Sabinke

Premiera. Red premierski

Sobota, 21. decembra: Skrivallnice. Red B

Zasedba vlog za premiero Schönthanove veseloigre »Ugrabljeni Sabinke« je nasled-nja: Strize, ravnatelj potujoče igralske dru-žine — Cesar, profesor Golvič — Grego-rij, Friderika — Rakarjeva, Pavla — Le-varjeva, dr. Novak — Peček, Marjana — Mira Danilova, Brumen — Plut, Zvezdan — Drenovec, Roza — P. Juvanova, Avgu-sta — Praprotnikova, Mažgon — Preset-nik. Režiser: prof. Šest. Premiera bo jutri v petek za red premierski.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Četrtek, 19. decembra: Friderika. Red četrtek. Gostovanje tenorista J. Gostiča

Petek, 20. decembra: Vesele žene windsor-ske. Red tork

Sobota, 21. decembra: Carmen. Gostovanje Elze Karlovce. Izven

»Angel z avtoma«, izvrzna mladinska ope-reta, katere premiera bo v nedeljo 22. t. m. ob 15. popoldne v operi. Besedilo za to de-lo je napisal Maks Simondič, glasbo pa Loj-ze Mav. Dejanje pokaže kot osrednjo osebo majhnega angelčka, ki pride v nebesa in v teku dejanja spozna njegovo življenjsko zgodbo na zemlji. Glavno moško par-tijo sv. Petra bo podal Drago Zupan.

ŠAH

Iz L. Š. k. a. Ljubljaniški šahovski klub bo tudi letos priredil že tradicionalni bo-žični turnir. Igrajo ga predvsem prvorazredni igralci s pospešenim tempom 40 potez na uro. Hitro potekajoče partije in kola zaokrožijo turnir v dinamično in dra-matično celoto. Prijavilo se je že osem igralcev. Drevi ob 20. bo zaključek prijav. žrebanje in otvoritev. Vabljeni so ostali člani. Ze nekaj časa je razpisani ožji tur-nir in so pogoji razvidni v dopisni knjigi. Precej prijav je že. Ker pa računamo še z mnogimi drugimi udeleženci, navajamo vse člane, ki imajo pravico udeležbe: gg. prof. A. Harača, Čelebič, Dragojevič, Galič-nik, A. Breščak, D. Hreščak, inž. Krončič, Abramc, Parcer, Počkar, Pohan, Prija-telj, Samec, dr. I. Sever. M. Sever, I. Slokan, Sadnik, Svetic, Sacer, prof. Tonin, B. Verbič, Zrilčič. Člani mladinske sekcije so posebej obveščeni. Zaključek prijav, žrebanje in prvo kolo bo jutri v petek v klubski sobi točno ob 20. Drugo kolo bo 27. t. m. — Splošni turnir letos ni bil po številu posebno močan, vendar pa je poka-zal nekaj močnejših igralcev. Zmagal je sigurno Sacer. Tudi mladinski splošni tur-nir z 22 udeleženci bo v kratkem končan in so upravičeni za ožji turnir že več ali manj vsi znani.

Prijet tat koles

Ljubljana, 19. decembra
Ignac K. po poklicu delavca se je pred dnevi navzlic mrazu s kolesom pripeljal v Ljubljano. Tu je v neki gostilni nekaj di-narjev, ki jih je imel s seboj, hitro zapil. Zvečer se je zatekel z nekimi tovarši v staro cukrarno, kjer je dobil prenočišče. Naslednje jutro je zgodaj vstal, poiskal ko-lo, kjer ga je spravil, in ga pričel prodaja-ti. Prodajal ga je najprej po gostilnah na Poljanski cesti, kjer pa so bili kupci precej nezaupljivi. Ta ali oni je pripomnil, da manjke na kolesu evidencijska tablica, in se zraven pomembno nasmešnil in pomežiknil. Naceta to ni mnogo motilo, vendar je kma-lu izgubil s Poljanske ceste in se odpeljal kolo prodajat drugam. Prišel je tudi v ko-lodvorski okraj, kjer je okrog 1000 din vredno kolo prodal za 300 din, pa ga še ni mogel spraviti v denar. Smu'a je hotela, da je prišel zraven stražnik, ki je Naceta povabil na stražnico, kjer so mu začeli iz-praševati vest.

»Kje ste dobili kolo?«
»Kolo je moje. Kupil sem ga že pred osmimi meseci v Mariboru za 900 din.« je hitel zatrjevati Nace.
»Od koga ste ga pa kupili?«
»Od mehanika Križniča ali Križmana. sam ne vem natančno, kako se imenuje.«
»No, in kje imate evidencijsko številko?«
»Sem jo zgubil pred tremi dnevi, ko sem se peljal s kolesom na Vrhniko.«
»Hm, hm. Kje pa imate potem kole-sarsko knjižico?«

S tako važno stvarjo kot je nega in čiščenje zob zares ne bi smeli odlašati. Uporabljajte redno Sargov Kalodont in ostanite pri njem. Sargov Kalodont ima to prednost, da temeljito čisti zobe, obenem pa odpravi zobni kamen in prepreči njegovo zopetno tvorbo. Čistite zato zobe vsako jutro in vsak večer s Sargovim Kalodontom.

»Sem jo tudi izgubil. takrat ko sem pa-del.«
»Čudno, vse ste izgubili. samo kolesa ne. Pa nam povejte številko kolesa. Evidenčno številko namreč, to ste si menda vsaj zapomnili.«
»Tudi ne sem tako nerodno padel, da sem jo pozabil...«
Na stražnici so se merali Nacetu sme-jati. Končno se je zasmel tudi Nace sam, ni pa maral povedati, kje je kolo ukradel. Vtaknili so ga seveda v zapor.
»Kolo, ki so ga dobili pri Nacetu je znamke Miele zeleno pleskano in se prav dobro ohranja.«
Na policiji se prepirali in dolgo areti-rali prav prekanjenega in že dolgo iskane-ga tatua koles, ki se je že nekaj mesecev udeleževal po mestu in okolici.

V Kolodvorski ulici je stražnik zagledal včeraj ponoči na videz mlajšega človeka, ki se je pravkar utrgal iz meglice, nosoč s seboj velik zavitek.
»Stojte!« je zavpil stražnik nad neznan-cem, ki je že zavil v drugo ulico, ker je menda še pravočasno zagledal moža posta-ve.
»Ne.« se je glasil odgovor in naslednji hip je neznanec že zbežal proti Slomskovi ulici. Prej je še odrgel zavitek, ki je pa-del stražniku naravnost pred noge. Straž-nik je odhitel za ubežnikom, ki pa je uo-til v nočni megli. Stražnik se je nato vrnil v Kolodvorsko ulico, kjer je ugotovil, da so v zavitku prazne vreče. Skupno jih je bilo okrog dvajset. Odnesei jih je na straž-nico, kjer so že naslednji dan ugotovili, da so bile ukradene v skladišču Osvalka Pen-gova na Karloški cesti.

Iz Zagorja

— Obratovanje kotredeškega obrata inž. g. Joža Mastnaka odhaja za pomočni-ka generalnega tehničnega ravnatelja TPD v Ljubljani ter nas po 16letnem uspešnem in vsestransko plodnem delo-vanju zapuša. V dobi svojega službovan-ja se je povzel zaradi svojega velikega strokovnega znanja, iniciativnosti, moža-tosti ter nepristranosti do položaja obra-tovodje razmeroma še zelo mlad. Mnoge tehnične izpopolnitve predvsem njegovega težavnega obrata, pa tudi izven tega de-lokroga nosijo pečat temeljitosti in zane-sljivosti ter zato ne preseneča njegov od-poklic na generalno odgovornost polno me-sto pri udrugi direktorji. V kraju si je izbral svojo življenjsko družico go. Vido, hčerko uglednega in priljubljenega zdravnika dr. Toma Zarnika. Kakor se je g. Mastnak udeleževal tudi izven svoje de-lovne sobe na nacionalnem polju, pri So-kolu, kot predsednik strelske družine in podružnice zasavskega SPD, tako mu je bila gospa povsod zvesta sodelavka, ki je našla vedno dovolj časa za sodelovanje v humanitarne in nacionalnem pokretu. Ob oba mesto zelo težko pogrešali. Na no-vem mestu jima želimo mnogo zadovolvi-stva. Za vse delo pa tudi zahvala naše javnosti. — Te dni prevzema kotredeški obrat inž. g. Franc Malovrh, doslej v Tr-bovljah. Kot domačinu se mu ne bo težko ponovno živeti v naše razmere. Naj nam bo na novem mestu in kot domačin toplo pozdravljen!

— Premogovno plast so odkrili delavci, ki pravkar dokončavajo predzadnje eta-po kanalizacije ob glavni cesti. Znano je, da je geološki sestav naše pokrajine pe-ster in da obstoja iz mnogih večjih in manjših prelomov premogovnih plasti. Večina Zagorja stoji na izrazito bogatih pre-mogovnih plasteh, katerih nekateri deli se-gajo skoro do vrha zemlje, kakor v opi-sanem primeru. Razume se, da tega pre-moga ničje razen TPD ne sme izkoriš-čati, zato je bila tudi ta žila po ogledu tehničnih ljudi zopet zagnjena z zem-ljo. Na izkoriščanje v tem področju se-veda ni misliti, saj je drugje dovolj teža črnega zlata. Tako so na primer začeli pridobivati kar z vrha — na dnevnih ko-pih — premog, na katerega so nepriča-kovano naleteli pri delih okrog Loškega rova na Lokah in sicer na Podrebrsko-vo sveto, za katerega se že dalje časa vodilo odkupniška pogajanja. Te dni so pripeljali na dan tudi prva dva vozička premoga iz svojih započete premogov-nega rova v Podstrani, kjer so z vrta-njem ugotovili dovolj premoga. Ni se to-rej niti najmanj bati, da bi na premogu obubožali, čeprav bi se delo nadaljevalo

s tako temeljitostjo in polnostjo kakor zadnje čase.

— Delo v obratih TPD bo v glavnih dveh praznikih počivalo.

— Mladeniči letnika 1921 se morajo takoj zgledati pri vojaškem oddelku občne. S seboj morajo prinesiti vojaške listine bratov ter očeta, rodbinsko polo itd. v svrhu zaznambe za rekrutacijo. Zelo nuj-no!

— Visoki zameti, huda zima. V obmej-nih hriboh je zadnje dni brila huda bur-ja, ki je odnašala sneg ter je skopila v neprehodne zamete, da je bil sestop v dolino ponekod skoro onemogočen. Brid-ka zima z visokimi temperaturami pri-klepa ljudi k pečem.

Obračunavanje z nožem

Gornja, Radgona, 16. decembra
Pri Sv. Duhu na Stari gori je prišlo se dni do krhava obračunavanja med go-stilničniki gosti in pretepačem Maksom Vrzlom. V gostilni Antona Vrzela je bila zbrana večja družba, ki se je že precej opi-janila. Med 40letnim posestnikom Anto-nom Vičarjem iz Grabincev in Maksom Vrzlom ob Sv. Duhu na Stari gori je na-stal prepri, ki mu je sledil pretep. Vičar je vrgel svojega nasprotnika na tla. To je Vrzela tako raztogotilo, da je skočil v ku-hinjo ter se vrnil nazaj v sobo, kjer je pri-be. Pri tem je ranil Antona Vičarja v levo b. Pri tem je ranil Antona Vičarja v levo stran prsi pod srecem tako hudo, da se je takoj močno krčaveč zgrudil na tla, nje-govega brata 32letnega Jožefa Vičarja, pos-ina iz Grabincev, je zabolod v desno ra-mo, 28letnega Franceta Murkoviča, pos. si-na iz Grabincev pa v levo roko. Lažje po-skodbe je odnesel tudi J. Kocuvan ob Sv. Andraža v Slov. goricah. Junak noža Maks Vrzel je po izvršenem dejanju pobegnil ter se skril v seno na sosedovem hlevu, kjer so ga izsledili orožniki šele naslednji dan zjutraj prav tako ranjenega s precejšnjim vbojlijajem in hrbet

Na kraj poboja pozvani zdravnik dr. Ma-tod Spindler ob Sv. Lovrenca v Slov. gori-čah je nudil pomoč vsem poškodovanim ter odredil takojšen prevoz Antona Vičar-ja v bolnico v Ptuj, kamor so ga prepe-ljali z rešilnim avtom. Poškodba je nevar-na ter je njegovo stanje zelo resno, med-tem ko so ostali poškodovanci ostali v do-mači negi

Iz Gornje Radgone

— Prehranjevalni odbor obmejne obče-ne Gornje Radgone, ki posluje že od me-seca septembra, se je na podlagi nare-dbe banske uprave preosnoval in konsti-tuiral takole: predsednik župan Sanič Fr., poslevočeti predsednik J. Hraščelj, pre-sednik gornjoradgonskih občinskih podje-tij kot zastopnik industrije, poslovođa Ivo Slekovec, tehnik kot zastopnik urad-ništv, poleg teh pa so bili imenovani še zastopniki trgovine, obrtništva, zdru-ga, delavcev in vinčarjev. Prehranjevalni od-bor je edini v Sloveniji, ki ima prehrano že v vseh področjih organizirano ter že štiri mesece redno oskrbuje 650 so-cialno šibkejših družin s potrebna enotno moko po lastni ceni 4 din kg. Če računa-mo, da imajo te družine nad 2.600 članov ter da mora prehranjevalni urad doba-viti vsak mesec okroglo 22.000 kg. moka, je odbor prihranil tem socialno šibkejšim ob-čanom na mesec okroglo 22.000 din na razliki cene enotne moka, ki se drugod povsod prodaja po 5 din kg. Ker nosijo razen tega stroške za nakup pšenice po-samezni člani odbora sami, bo prehrane-valni urad razdelil za božične praznike med najrevnejše občane brezplačno 1000 kilogramov moka.

Borzna poročila

Curij, 19. decembra. Beograd 10, Pariz 8.75, London 16.80, New York 431.50, Milan 21. 775 Madrid 40, Berlin 172.50, Sofija

Vprašanje drugega draginjskega razreda

Zaostala razlika okoliškemu učiteljstvu gradbenega okoliša Maribor mesto

Maribor, 18. decembra

Prejeli smo:

Kmalu bo poteklo leto, ko je bilo pozvano učiteljstvo mariborskih okoliških šol, ki spadajo v drugi draginjski razred in v občine gradbenega okoliša Maribor mesto, naj podpiše in predloži računovodstvu banske uprave podpisane pobornice za prejem zaostankov razlike med tretjim in drugim draginjskim razredom in sicer za čas od 1. okt. 1935. do 31. marca 1939. Učiteljstvo je bilo v dobri veri, da bodo ti zaostanki kmalu po podpisu pobornice izplačani, vendar pa je doslej zman čaka-

lo na to. Čaka že skoraj eno leto, čeprav so upokojeni in aktivni železničarji menda že dobili izplačano zaostalo razliko. Učiteljstvo se je obrnilo na svojo stanovsko organizacijo in druge činitele, da bi se izplačilo zaostankov pospešilo, razočaral je Miklavž in bo najbrže tudi božiček. Zaostanek, ki bi po podpisu pobornice še dokaj zalegal, je sedaj zaradi naraščajočih dragin na vrednosti zelo mnogo izgubil, vendar pa bi bilo učiteljstvu mariborskih okoliških šol zadovoljivo, če bi bilo končno vendarle deležno tega, kar mu po zakonu pripada.

Maribor ima mnogo nepreskrbljene mladine

Socialne in kulturne naloge dnevnih zavetišč in sličnih ustanov

Maribor, 18. decembra

Nepoučeni niti ne slutijo in bi ne mogli verjeti, koliko gmotno in pravično nepreskrbljene mladine ima Maribor. Ponekod še živi spomin na bogastvo Maribora s pretežno agrarnim značajem okolice. Rea je, svojčas so živel tukaj razni magnati, ki so imeli po 20 do 30 hiš v mestu, več velikih posestev pa še v bližnji okolici s cvetočo vinsko veltgrvino.

To vse se je po prevratu precej spremenilo. Maribor sam se je razvil v industrijsko mesto, okolica pa je malodane že popolnoma izgubila svoj prvotno kmečkopravni značaj. Okolica je danes po večini naseljena po industrijskem delavstvu, ki hodi na delo v razne mariborske industrijske obrate, dočim se je plast posestnikov in kmečkih dinarjev že silno skrčila, tako da se je obdržala še samo v obrobnejših delih bližnje mariborske okolice. Številna posestva so se tako razkosala, da komaj preživljajo svoje družine. Tako se poleg vinčarjev vidno množijo vrste podeželskega proletarijata, ki na vseh koncih sili v mesto, pa četudi plača to spremembo nemalokrat s še bednejšim preživljanjem. Poleg vse te težke krize tudi v industriji znatno pomnožene socialne mislerije pa se še vedno čutijo posledice nesrečnega predlogotrajnega obstoja nekdanjih barak, kjer se je porodilo veliko število nezakonitih otrok. Kratko in malo: Maribor ima več, kakor bi bilo pričakovati, gmotno in pravično nepreskrbljene ali pa sploh nezadostno preskrbljene mladine. Mislimi je bilo treba na popolno prenovo prejšnjih mladinskih skrbstvenih ustanov. Tako je nastal iz potrebe Mestni mladinski dom s popolno oskrbo, a poleg njega tudi dnevno zavetišče, ki je bilo do zadnjih let le eno in sicer za oba mestna dela na levem in desnem dravskem bregu. Spridčo naglega razvoja Maribora na desnem

dravskem bregu pa se je pokazala potreba po posebnem dnevnem zavetišču tudi v magdalenskem mestnem okraju, ki ima v tem pretežno delavskem mestnem delu važno vzgojno poslanstvo. Tukaj pogrešamo sedaj še sodobno urejeno otroško in mladinsko igrišče s potrebnim nadzorstvom, ki bi bilo namenjeno predvsem deci in mladini v poletnih mesecih. Za to misel se je zavzelo predvsem Opeševalno društvo za magdalenski mestni okraj. Zadevni načrti so že konkretno zasnovani, žeteli je le, da bi mariborska mestna občina z gmošnimi sredstvi podprla to hvalevredno in plemenito pobudo, ki jo je sprožila skrb za nedoročeno mladino, ki je čez dan, ko sta oče in mati na delu v tovarni, prepuščena sama sebi. Zadevna prošnja je ostala žal še do danes nerešena. Vsi, ki ljubijo mladino, se dobro zavedajo, kaj bi pomenilo takšno sodobno urejeno igrišče pod nadzorstvom ne le v vzgojnem, ampak tudi v nacionalnem in socialnem pogledu. Sploh bo treba posvečati mladinskemu skrbstvu vse bolj razvijajočega se petega mestnega okraja posebno pozornost v smislu načrtnega izvajanja takšnega skrbstvenega programa, ki je v skladu z načeli in potrebami naše dobe.

Glede dnevnih zavetišč pa bi bilo še pomisliti, da je napačno mnenje tistih, ki zatrjujejo, da posluje zavetišče le v času šolskega obiska. Dnevno zavetišče je marveč takšna ustanova, ki služi svojemu vzgojnemu in socialnemu namenu tudi med šolskimi počitnicami. Tukaj se mladina v smislu čl. 4 službenega poslovnika vzgaja in navaja k domoljubju, poštenosti, ljubezni do kraljevskega doma, učiteljev in vzgojiteljev, pa tudi k hvalečnosti do dobrotnikov. Lep in izvršen je ta namen, izvršen nad brozgo vsakdanjega življenja, ki pljuska v naš čas in našo sredino.

Domačije gorijo

Vzrok požarov v podeželju so po večini slabi dimniki ter igrajoči se otroci

Maribor, 18. decembra

Nedvomno predstavlja važen problem pojav zimskega požarov na deželi. Ta pojav daje povod za razmišljanje. Po večini gre za slabe dimnike ali pa za zanetenje ognja po igrajočih se otrocih. O tem nas prepričata tudi naslednja primera:

Anton Krajnc je posestnik v Sp. Dupleku, ima na svoje posestvo tudi v Mali Zimici. Tu je zjel gospodarsko polovico požar, ki je navzlic požrtvovalnim prizadevanjem gasilcev iz Velike Zimice upepelil vse polovico, kjer je bil hlev, listnjak, svinjak, 500 kg otave, več lea in za 300 kg koruzne slame, razen tega še 400 kg aida in več slame, last njegovega brata Leona, potem še 1000 kg sena, last Krajncove matere. Skupna škoda je ocenjena na 15.000 dinarjev. Domnevalo, da po ar zanetili sosedovi otroci, vendar pa ta domneva še ni dokazano upravičena. Krajnc je bil zavarovan le za 10.000 dinarjev.

Pač pa je ugotovljena krivda v drugem primeru pri Antonu in Tereziji Smonič v Račah. Ogenj je ponovil zjel domačijo, zlasti podstrešje stanovanjske hiše. Vzročnik je tram, na katerem je bil vzdian dimnik. Tukaj je bilo polno sena, slame in raznih gorljivih stvari. Dimnik je bil že dolgo časa neodčiščen in nepregledan. Čeprav je domača hči opazila ogenj in so pričeli takoj z gašenjem, so se plameni bliskovito razširili. Pribrzeli so gasilci iz Rač, ki se jim je posrečilo, da so omejili požar, da ni prešel na sosedovo domačijo. Med drugim je zgorelo 3000 kg sena, 1000 kg otave, nekaj slame, obke itd. Smonič je bil zavarovan za 12.500 dinarjev. Šele sedaj so začeli ugotoviti, kdaj je bil p gradnji hiše tako moder, da je tram vzdial v dimnik, ki je bil na več mestih že razpočen.

Začetek zimske sezone!

Program zimskosportnega odseka SPD Maribor za sezono 1940 — Krmarske in turne vožnje

Maribor, 18. decembra

Eden najstarejših, pa tudi najmočnejših zimskosportnih klubov v Mariboru je Zimskosportni odsek SPD, ki ne razpolaga samo s prav dobrimi tekmovalci, ampak tudi z obširnimi programom za letošnjo zimo.

V času božičnih počitnic bo priredil odsek za svoje tekmovalce poseben tečaj za alpsko kombinacijo pri Senjorjevem domu, ki ga bo vodil naš državni prvak Miran Cizelj, absolutni visoke šole za telesno vzgojo v Beogradu. V tem tečaju se bodo udeleženci seznanili z vsemi finessmi, ki so pri tehnikah potrebne; v vsakodnevno gimnastiko na prostem na bodo utrjevali svoja telesa za težke življenjske napore.

Ob koncu tečaja bo 6. januarja klubska tekma pri Senjorjevem domu.

Dne 2. februarja bo tudi pri Senjorjevem domu »Podvezino prvenstvo v alpski kombinaciji; dne 9. februarja vsakoletni »Orožnov smuk preko Pohorja; dne 23. februarja na standardni Lenarčičevi progi tekma za prvenstvo moštva v »Lenarčičevem smuku«. Nameravana je tudi tekma za damsko prvenstvo v slalomu pri Senjorjevem domu.

Da vpletje med svoje člane tudi družabno življenje, bo Zimskosportni odsek SPD letos zopet vodil razne krmarske vožnje in turne izlete. V načrtu ni samo Pohorje, ampak tudi Koziak, Moziške planine, Pečca, Smrekovec, Raduha, Savinje, ke Alpe itd. Vodstvo teh izletov bo imel g. Preaton, ki bo vsak izlet pravočasno napovedal. Vabimo že sedaj vse smučarje, naj se pridružijo.

Mariborske in okoliške novice

— Zahvala mestne občine. V imenu odnotnega g. župana izrekam za mestno občino mariborsko iskreno zahvalo vsem Mariborčanom, ki so v znak žalosti za preminulim častnim občanom in voditeljem Slovencev dr. Antonom Korošcem na ta ali oni način izrazili vidno svoje globoko sožalje. Posebna zahvala bodi izrečena hišnim posestnikom brez razlike, ki so po ogromni večini razobesili žalne zastave. Malo je bilo hiš v Mariboru, kjer ne bi plapolala sožalnice. Prav tako se tudi zahvaljujem vsem članom občinskega sveta, ki so se na čelu z županom in podžupanom udeležili pogreba v Ljubljani. Posebna zahvala predsedniku finančnega odbora Francu Hrstelju in šolskemu ravnatelju Viktorju Grčarju, ki sta vodila občinske svetnike na dr. Korošičev zadnji polet. Zahvala naj bo tudi izrečena g. občinskim uradnikom, ki so se oddolžili z udeležbo našemu častnemu občanu. Prav tako se zahvalim tudi uslužbencem mestne občine, ki so nosili venec pri pogrebu. Ko izrekam vsem Mariborčanom, ki so z na-

mi sočustvovali ob tej težki uri, prostim vse, da ohranimo velikega pokojnika in dobrotnika za naš Maribor, vedno v častnem spominu! — Franjo Žebot, podžupan.

— Opozorjamo na nocojnjo prvo letošnjo vpriizoritev opere »Ples v maskah«, pri kateri gostuje gđ. Vera Majdčeva. Pred predstavo bo govoril g. prof. Mirko Pugalj o štiridesetletnici Verdijeve smrti.

— Ljudska univerza v Mariboru. V petek 20. decembra bo predaval dr. Vanko Karoni, šef zdravnik bolnišnice za duševne bolezni na Studencu, o duševnih boleznih in njih sodobnem zdravljenju. Priказal bo razvoj psihiatrije od njenih začetkov do danes ter označil nje vzroke duševnih anomalij. Med tako znanimi endogenimi boleznimi bo opisal zlasti shizofrenijo in ciklofrenijo, od eksogenih psihoz pa bo prikazal podrobneje progresivno paralizo. Predavanje bo zaključil opis sočasnih metod lečenja duševnih bolezni v duhu kolektivne psihoterapije.

— O zadržanosti v današnjih časih bo predaval dr. V. V. v dvorani Ljudske

univerze predsednik Saveza nabavljajnih združenj dr. uslužbencev iz Beograda g. Miloš Šubler.

— Nova grobova. V splošni bolnici je umrl upokojeni policijski nadstržnik Ivan Štok, star 56 let. — V Vetrinski ulici št. 18 je umrl zasebnik Andrej Pfeifer. Dosegel je lepo starost 82 let. Žalostnim svojcem naše globoko sožalje!

— Še nekaj dni lepe prilike imajo ljubitelji lepih slik, da si ogledajo obe slikarski razstavi in sicer v Narodnem domu in v beli dvorani Sokolskega doma. Občinstvu se priporoča ogled obeh likovnih razstav.

— Nova pridobitev za našo mladino je novo drsališče, ki je bilo otvorenjeno na železničarjevem stadionu. Drsališče pred tribunom je namenjeno mladini, čez nekaj dni bo urejeno drsališče tudi na teniških prostorih SK Železničarja. Namenjeno bo odraslim in tudi tistim, ki gojijo hokej.

— Prisrčen dogodek bo nedeljska popoldanska predstava »Peterčkovih poslednjih sanj«, ki se bo ponovila 29. t. m. Predstava je namenjena v korist šolski kuhinji v prostorih tukajšnje prve dekliške meščanske šole, kjer vsak dan opoldne nastijo 100 do 160 siromašnih šolskih otrok.

— Nočno lekarniško službo imata danes Maverjeva lekarna pri Zamorcu v Gosposki ulici 12, telefon 28—12, in Vaupotova lekarna pri Angelu varuhu, Aleksandrova cesta 33, telef. 22—13.

— V sklad za prehrano revnih srednjecolcev v Mariboru so darovali po 1000 din v počastitev spomina pok. ministra dr. A. Korošca namesto venca družini Majcen-Ašič ter Antonu Pinter, tovarna inštristiskih potrebščin v Mariboru.

— Božičnico v znesku po 150 do 200 din bodo dobili Hutterjevi delavci. Prejeli bodo tudi koruzno moko.

— Žensko društvo v Mariboru razpisuje ustanovo Gizele in Albine Lashbacher iz Ruš in sicer 5 naklonil po 1000 din, 20 naklonil po 500 din. Pravico do ustanove ima po oporoki deca slovenske narodnosti in rimsko-katoliške vere. Prednost pri podelitvi ustanove imajo zakonski otroci brez staršev, v prvi vrsti pa zakonske deklice brez staršev, ki so bili učiteljskega stanu. Prošnje naj se pošljejo do 15. januarja na naslov: Žensko društvo v Mariboru, v roke g. Juvanič Olge, upok. šol. uprav. v Mariboru, Ciril Metodova ul. 18/II.

— Odpiri roke, odpiri sree... Na Po-brežju je velik siromak brez zaslužka in brez kruha. Sedaj pred prazniki mu dobra srca lahko olajšajo težak položaj z darili v blagu ali denarju, ki jih sprejema naša uprava na Grajskem trgu 7.

— Pazite na kolese. Železničarju Ivanu Kranjcu s Pobrežja so odpeljali kolo, vredno okoli 1000 din. Tatvine koles se zelo množijo.

— Vlomilci strašijo po goricah. Sedaj v zimskem času se zelo množijo tatvine in vlomi po naših goricah in zidnicah, ki so čez zimo navadno zapuščene. V Dravskem vrhu so se vtihotapili še neznanzi zlikovci v poletno stanovanje dr. Šalamuna. Odprli so zunanja vrata ter se spazili v kuhinjo in sobe. Pretaknili so vse kote, prebrskali vse omare. Odnegli so razno blago, čevlje, kuhinjske pričke, potem mosko in žensko perilo. Škide je več tisoč dinarjev. Orožniki smotno poizvedujejo za zlikovci.

— 2000 dinarjev je izgubil g. Blaž Šega iz Radvanja na poti od Glavnega trga do Vinarke šole in Vodnikovnega trga. Štirje 500 dinarski bankovci so bili v rjavi denarnici.

— Čigav je zlat poročni prstan. Najden je bil zlat poročni prstan, na katerem je vgravirano: Iva 30. IV. 1936. Lastnica ga dobi na policiji.

— Iz Studencev. V naši študentski Ljudski univerzi predava dr. V. ur. prof. S. Modic o temi »Kuriro nekaj in danes«. Pred predavanjem zanimive slike in poročilo o razvoju moderne tehnike.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 19. dec. ob 20 Ples v maskah. Premiera. Gostovanje gđ. Vere Majdčeve.

Petek, 20. dec.: zaprt.

Sobota, 21. dec. ob 20.: Na cesarčin ukaz. Znižane cene.

Nedelja, 22. dec. ob 15. Peterčkov po slednje sanje; ob 20.: Na dnu. Znižane cene. Za igralski pokojniški sklad.

»Habakuk«, prihodnja glasbena novost, pod taktirko dirigenta Herzoga, v Harastovičevi režiji, je zelo zabavna burka s petjem in veselimi kupletnimi vločki. »Habakuk« je najnovejšo delo znanega avtorja ljudskih iger dr. Doboviška. Uglasbil ga je istotako znani glasbenik Radovan Gobec.

Odmera zgradarine

Z odlokom ministra za finance je pravnoveljna odmera zgradarine za l. 1940 podaljšana na l. 1941. Zaradi tega so dolžni vložiti redno davčno napoved zgradarine v splošnem roku od 1. do 31. decembra vsi novi davčni zavezanci za svoje nove doslej še ne obdane zgradbe, prizidke in nadzidke, nadalje oni davčni zavezanci (stari), katerim se je dohodek od zgradbe na dan 1. decembra bistveno zvišal napram dohodku za mesec oktober v l. 1939. Kot bistveno povečanje dohodka v l. 1940 se bo smatralo njegovo povečanje za 25 odstotkov ali več preko dohodka v preteklem letu. Taksi davčni zavezanci morajo davčno napoved vložiti neposredno pri tuk. upravi. Kdor v roku ne bo vložil davčne napovedi, bo moral plačati kot kazen 3 odstotke odmerjenega osnovnega davka, a 10 odstotkov odmerjenega osnovnega davka, če napovedi ne bo vložil niti na pismeni poziv v roku 8 dni. Opozorjajo se davčni zavezanci (stari), ki se jim je v l. 1940. dohodek od zgradbe v primeri z dohodkom iz preteklega leta bistveno zmanjšal, da morajo v sredi predložit pravilno davčno napoved z verodostojnimi dokazili o zmanjšanju dohodka in istočasno z 10 din kolkovano prošnjo za prosti, da jim davčna oblast vzame dohodek za l. 1940 ponovno v oceno in jim odmeri novo zgradarino za l. 1940. Kot bistveno zmanjšanje v l. 1940. se bo smatralo samo zmanjšanje v onih primerih, kjer bo znašalo vsaj 25 odstotkov od dohodka preteklega leta. Ti davčni zavezanci (stari) morejo vložiti svoje prijave in z 10 din kolkovano prošnjo neposredno pri davčni upravi. Če želijo ti zavezanci, da se jim izda tudi formalna rešitev, morajo poleg tega taksiirati prošnje še z 20 din. Proti rešitvam, ki bodo v stvari davčne uprave zavrnjene, bo moglo vložiti pritožbo na dravsko finančno direkcijo v Ljubljani.

SARGOV
KALODONT
velika tuba je posebno ekonomična!

Iz Ljutomera

Predavanje. V soboto 21. decembra bo v šoli v Safarskem gospodarski tečaj. Na sporedu bo predavanje o živinski krmi, živinoreji in o prvi pomoči žvini.

Zvočni kino. Zvočni kino Sokoški dom bo predvajal v soboto 21. decembra ob 20 in v nedeljo 22. decembra ob 16 in ob 20. »Ljubzen mladega Hardija«. Za dodatke zabavni film.

Gasilska tombola. Gasilska četa v Ljutomeru bo priredila na Stefanovo tombolo v gostilni Zavratnik. Poleg petih glavnih dobikov je še mnogo dragocenih, lepih in dobrodošlih dobikov. Cena karte po 2 din.

Smrtna kosa. V Križevcih je umrla ga. Alojzija Kosi, soproga trgovca. Bodi ji lahka zemlja!

Obsodba štrigovskega kaplana. Štrigovski kaplan Juraj Miklavž je bil 14. t. m. pri okrožnem sodišču v Murski Soboti obsojen po paragrafu o zaščiti države na plačilo 960 din globe, ob neizplačljivosti pa na 15 dni zapore, pogojno za dve leti.

Svinje bolehalo. V zadnjem času so začele zopet bolehati svinje v več dvorcih. Skrbni gospodari, ki imajo denarna sredstva na razpolago, so že več svinj odzdravili ter se s tem obvarovali večje nesreče.

Zima pritiska. Odkar je zapadel sneg, ki ga ni več kot za 10 cm debelo, je začela zima vsak dan bolj pritiskati, vmes pa brije hud sever. Toplomer je kazal že 14 stopenj pod ničlo.

be. Pri tem je ravnal Antona Vičarja v levo stran prsi pod srecem tako hudo, da se je takoj močno krvaveč zgrudil na tla, njegovega brata 32letnega Jožefa Vičarja, posina iz Grabincev, je zabol el v desno ramo, 28letnega Franceta Murkoviča, posina iz Grabincev pa v levo roko. Lažje poškodbe je odnesel tudi J. Kocuvan od Sv. Andraža v Slov. goricah. Junak noža Maks Vrzal je po izvršenem dejanju pobegnil ter se skril v seno na sosedovem hlevu, kjer so ga izsledili orožniki šele naslednji dan zjutraj prav tako ranjenega s precejšnjim vbojilajem v hrbet.

Na kraj pobja pozvajo zdravnik dr. Metod Spindler od Sv. Lovrenca v Slov. goricah je nudil poskodomancem prvo pomoč ter odredil takojšen prevoz Antona Vičarja v bolnico v Ptuj, kamor so ga prepeljali z rešilnim avtom. Poškodba je nevarna ter je njegovo stanje zelo resno, medtem ko so ostali poskodomanci ostali v domači negi.

Iz Zagerja

— Obratovanje kotredškega obrata inž. g. Joža Mastnaka odnaja za pomočnika generalnega tehničnega ravnatelja TPD v Ljubljani ter nas po 15letnem uspešnem in vsestransko piodnem delovanju zapuša. V dobi svojega službovanja se je povzpel zaradi svojega velikega strokovnega znanja, iniciativnosti, močnatosti ter nepristranosti do položaja obratovodje razmeroma še zelo mlad. Mnoge tehnične izpopolnitve predvsem njegovega težavnega obrata, pa tudi izven tega delokroga nosijo pečat temeljitosti in zanesljivosti ter zato ne preseneča njegov opoklic na ugledno, odgovornosti polno mesto pri generalni direkciji. V kraju si je izbral svojo življenjsko družico g. Vido, hčerko uglednega in priljubljenega zdravnika dr. Toma Zarnika. Kakor se je g. Mastnak udeleževal tudi izven svoje delovne sobe na nacionalnem polju, pri Sokolu, kot predsednik strelske družine in podružnice zasavskega SPD, tako mu je bila gospa povsod zvesta sodelavka, ki je našla vedno dovolj časa za sodelovanje v humanitarnem in nacionalnem pokretu. Oba bomo zelo težko pogrešali. Na novem mestu jima želimo mnogo zadovoljstva. Za vse delo pa toplo zahvala naše javnosti. — Te dni prevzame kotredški obrat inž. g. Franc Malovrh, doslej v Trbovljah. Kot domačin se mu ne bo težko ponovno vživeti v naše razmere. Naj nam bo na novem mestu in kot domačin toplo pozdravljen!

— Premogovno plast so odkrili delavci, ki pravkar dokončavajo predzadnjo etapo kanalizacije ob glavni cesti. Znano je, da je geološki sestav naše pokrajine pešter in da obstaja iz mnogih večjih in manjših prelomov premogovnih plasti. Večina Zagorja stoji na izrazito bogatih premogovnih plasteh, katerih nekateri deli segajo skoro do vrha zemlje, kakor v opisnem primeru. Razume se, da tega premoga nihče razen TPD ne sme izkoriščati, zato je bila tudi ta žila po ogledu tehničnih ljudi zopet zagnjena z zemljo. Na izkoriščanje v tem področju seveda ni misliti, saj je drugje dovolj tega črnega zlata. Tako so na primer začeli pridobivati kar z vrha — na dnevnih kopih — premog, na katerega so neprickovano naleteli pri delih okrog Loškega rova na Lokah in sicer na Podreberškoveh svetu, za katerega se že dalje časa vodijo odkupniška pogajanja. Te dni so pripeljali na dan tudi prva dva vozčka premoga iz svojih zapoketega premogovnega rova v Podstrani, kjer so z vrtnjem ugotovili dovolj premoga. Ni se torej niti najmanj bati, da bi na premogu obubožali, čeprav bi se delo nadaljevalo s tako temeljitostjo in polnostjo kakor zadnje čase.

— Delo v obratih TPD bo v glavnih dveh praznikih poživelo.

— Mladeniči letnika 1921 se morajo takoj zglasti pri vojaškem oddelku občine. S seboj morajo prinesiti vojaške čistine bratov ter očeta, rodbinsko polo itd. v svrhu zaznambe za rekrutacijo. Zelo nudno!

— Visoki zameti, huda zima. V obmejnih hribih je zadnje dni brila huda burja, ki je odnašala sneg ter ga kupčila v neprehodne zamete, da je bil sestop v dolino ponekod skoro nemogoč. Bredka zima z visokimi temperaturami priklepala ljudi k pečem.

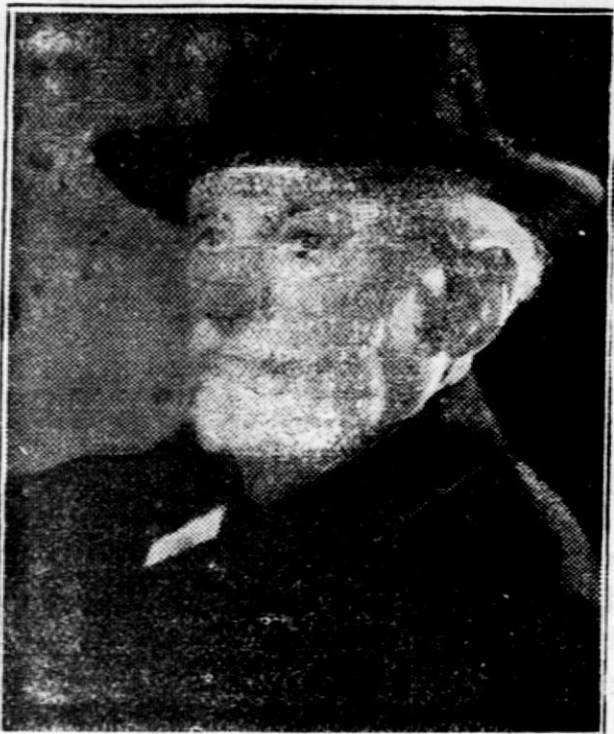
Obračunavanje z nožem

Gornja, Radgona, 16. decembra

Pri Sv. Duhu na Stari gori se prišlo te dni do krvavega obračunavanja med gostilničarji in gosti in pretepačem Maksom Vrzolom. V gostilni Antona Vrzela je bila zbrana večja družba, ki se je precej opijala. Med 40letnim posestnikom Antonom Vičarjem iz Grabincev in Maksom Vrzolom od Sv. Duha na Stari gori je nastal prepri, ki mu je sledil pretep. Vičar je vrzel svojega nasprotnika na tla. To je Vrzela tako raztogotilo, da je skočil v kuhinjo ter se vrnil nazaj v sobo, kjer je pribe. Pri tem je ravnal Antona Vičarja v levo

Naš najstarejši naročnik umrl

Ljubljana, 19. decembra. Včeraj je umrl v Šiški v Lepodvorski ulici po daljšem trpljenju eden izmed najstarejših ljubljanskih in naš najstarejši naročnik Franc Planinec, višji revident državnih železnic v pok.

Planinec se je rodil oktobra 1. 1848. Pokojnik je ostal do poznih let čvrst in prožnega duha in še do septembra, preden je obbolel, se je zdelo, da bo doživel stoletnico. V jubilejni številki našega lista, ob 70. letnici, smo se spomnili tudi Planince kot najstarejšega naročnika. Tedaj je bil 90 let star. Planinec se je rodil v sončni Vipavi in starši so ga poslali v šolo v Gorico. Zdeli so, da bi postal »gospod«. Po končani sedmi šoli v Gorici, so ga poslali študirat v Ljubljano, kjer se je seznanil s Trdinovo Tono pri Figovcu in se oženil. Trdinova Tona je bila sorodnica pisatelja Trdine. Pri Figovcu so se tiste čase zbirali slovenski rodoljubi Planinec je bil eden izmed najbolj navdušenih narodnjakov tiste dobe. V Ljubljani je bil s šolec poznega škofa Jegliča in maršala Tomšeta. V Gorici je imel Planinec za profesorja tudi Pletenika in bil je med dijaki, ki so zanj pisali na čisto njegov slovit slovar.

Planinec je postal takoj naročnik našega lista, čim je začel izhajati saj je bil tudi najboljši prijatelj s prvimi našimi uredniki, kajti v tistem času so bili vsi rodoljubi kot ena družina. Planinec je nekaj časa tudi dopisoval v naš list in prevajal zanj iz češčine.

Ko je odslužil vojaške, si je prizadeval, da bi prišel v državno službo. Na Dunaju so ga sprejeli v železniško službo. Pri železnici je bil nepretrgoma 34 let. Ko je po prevratu primanjkovalo železniškega cesarja, naj bi se prijavil v službo, se je Planinec priglasi med prvimi, čeprav je bil že 69 let star. Potem je služboval še 10 let in je bil upokojen v 80. letu kot višji železniški revident. Ob svoji 90letnici je izjavil, da bi bil zopet pripravljen stopiti v službo, če bi železnici primanjkovalo oseba. Zanimivo je, da je bil Planinec zavarovan pri neki zavarovalnici okrog 70 let za 1000 dolarjev. Zadnja leta ga je zavarovalnica »velikodusno« oprostila plačevanja zavarovalnine.

Planinec je užival zasluženi pokoj v družini hčere in se še vedno rad spominjal starih časov. Zaradi njegovega dobrodrušnega značaja in bistrega duha tudi v tako

visoki starosti, so ga vsi, ki so ga poznali, zelo ljubili.

Pogreb bo jutri ob 15. z Zal od kapelice sv. Krištofa na pokopališču k Sv. Križu. Pokojniku bomo ohranili najlepši spomin. Sorodnikom izrekamo iskreno sožalje!

Naš vsakdanji kruh

Radeče, 18. decembra. Za letošnje božične praznike in novo leto čaka Radečane in Zidani most prav neprijetno presenečenje. Zmanikalo nam bo kruha.

Tukajšnji dobro znani pek M., ki ne zalaga s kruhom le Radeč in Zidani most, marveč vsa okolica daleč naokrog, je že pred meseci naročil moko pri svojem stalnem dobavitelju v Banatu ter poslal denar za njo naprej v dobri veri, da mu bodo ustregli. Dobil pa je namesto moka denar nazaj. Poizvedoval je za moko tudi drugod, a povsod brez uspeha. Srdal ima v zalogi še nekaj brez krušne moke; potem pa bo moral prenehati peči kruh, ako se mu v najkrajšem času ne posreči vendarle dobiti vsaj nekaj moke. Seveda bo prmanikanje kruha hud udarec za mnogo ljudi, ker jih je posebno med uradniki in delavstvom mnogo, ki doma ne pečejo kruha in so navezani le na kurovanje. Posebeo hudo bo prizadeta kolodvorska

restavracija na Zidanem mostu, ki jo zalaga s potrebnim kruhom že nad 14 let radeški pek M. Saj že v torku ni mogel poslati naročene količine širuc v kolodvorsko restavracijo in je marsikak polnik, vračajoč se s pota, da A. Korosca, na Zidanem mostu iskal kruha.

Poleg kruha pri pekih je začelo pri manjkovati tudi krušne moke pri tukašnih trgovcih in slabše situirani ljudje zrejo z veliko skrbjo v bodočnost, če ne bo dobili moke ozir. kruha. Dejavci in uradniki s svojimi prejemki si nikakor niso mogli preskrbeti že prei za oštino količino navažnejših življenjskih potrebščin, med katere spada v prvi vrsti moka, med našim prebivalstvom pa je le malo tako imovitih, ki so se lahko še privlačno založili z moko in drugimi potrebščinami, ki primanjkujejo. Sejal večini manj premožnih oziroma ubožnih.

Prosimo merodajne činitele, naj nam preskrbe krušno moko vaki za skromne potrebe in naj založijo peke za oštino količino, da bodo še nadalje lahko pekli kruh za manj imovite sloje ter tako pomagali svojim pomočnikom do nadaljnjega zasluzka, ker bi bili v napotnem primeru prisiljeni odgovoriti jim službo zaradi česar bi ostalo zopet nekaj več brezposelnih na cesti.

Uramo, da naša prošnja ne bo zaman, ker nam sicer prei za novo leto slaj, ki je huda reč, kateri se nihče ne more privaditi.

Uprizoritev znane Schönthanove veseligrice »Ugrabljene Sabinke«

Nekatere veseligrice se vračajo vedno znova na spored gledališč. Za povprečnega gledalca, ki se ne pozlobi v njihovo strukturo in ne razmišlja o njihovih dobrih in slabih straneh, so pač le igrice, pri katerih se boli ali manj dobro zabava, za tiste pa, ki jih zanima, zakaj ima ta ali ona igrice trajen uspeh, čeprav pri površni prsi ji ne kaže posebno izrazitih posebnosti, je Schönthanova veseligrice tak primer.

Ivan Cesar, karakterni igralec ljubljanske drame, bo igral v veseligrici »Ugrabljene Sabinke«, ki jo je napisal Schönthan, glavno moško vlogo, gledališkega ravnatelja Strizeja

Dramatika proizvajala pač največ veseligrice, toda večina izmed njih je obsoje a, da so le muhe enodnevnice. Menjavojo s, kot moda, pridejo in izginejo v nič in pozabljenje. Stevilo tistih, ki so ostale na sporedu leta in leta, je mogoče naštet na prstih obeh rok. Med njimi so Schönthanove »Ugrabljene Sabinke«.

Zakaj je Schönthanova veseligrice že toliko desetletij vedno živa in zanimiva? Zato, ker predstavlja primarno vzorno zgrajene veseligrice. Sestavljena je z ma-

tematično preračunjenostjo za učinkovitost prizorov, za ločeni razvoji dejanja, za umešitvijo vseh zapletitajev, za rasti ko fluktov in razplet, a vse z lahkoto in igrivosti, ki sta lastni samo resničnim oderskim »znalcem«.

Težave, ki jih preživlja profesor Golvič, ki je dal v uprizoritev svojo igrice gledališkemu ravnateljstvu potujoče igralske družine in skriva to pred svojimi rodbinskimi člani, so nanizane z neovrgljivo nujnostjo, škrpici postajajo vedno bolj, dokler ne pride do katastrofe in po njej do razpleta.

Poleg učinkovite fabule in dobre zgradbe mora imeti vsaka veseligrice vose, ki dajejo igrarjem možnost, da oblikujejo žive ljudi in ne papirnatih zmašil, ki jim nihče ne verjame. V Schönthanovi veseligrice so ljudje življenjsko verjetni.

Vloza gledalška ravnatelj Strizeja je ena izmed tistih, v kateri se radi preizkušajo veliki karakterni igralci. V tem liku združena namreč jena veličina in tavi komična šmiranta, veličnost in ber čija, dajejo figuri toliko igralskih odtenkov, da mora ta vloza zamkati sleh nrega igralca. Izmed znanih nemških protag nistov so jo igrali: Albert Bassmann, Hugo Thimig, Schildkraut, Moer, celo Moissi jo je igral. Tudi pri nas je šla ta veseligrice v teku let večkrat prek, odra Pri nas so igrali Strizeja D. autinovič, Danilo, Povhe in kot zadnji Putjata.

V najnovejši vprizoritvi, ki jo pripravila prof. Sest, bo igral to vlogo Ivan Cesar, ki je oživel s svojo nocojivo komiko ž marsikak lik. Profesorja Golviča bo ig al Gregorin, »specialist« za učenjake in podobno, njegovo hudo ženo R. arjeva (tudi že dostikrat preizkušna v vlogah domačih Ksanti), hčerki bosta Mira Danilova in Levarjeva, zet Novak — Peček, njegov oče — Plut, Zvezdan — D en-vec, Roza, domači faktotum — Polon. a Juva-

nova, Mažgon — Presetnik, Avgusta — Praprotnikova.

S to igrice bo dobil spored drame delo, ki je namenjeno predvsem za predst in ga bodo radi gledali vsi, ki ščejo v g edališču razvedrija in oddiha in se zabavajo ob dobro podanih komičnih vlogah. »Ugrabljene Sabinke« predstavlja o delo, ki se ponaša z oblikovno doseganostjo in vsem, kar dobra veseligrice zahteva. Maša St.

Uspel ribji lov grofa Csakyja v Savi

Litija, 17. decembra. V nedeljo smo imeli pri nas visoke goste, kakršne vidi zasavski metropola bolj redko v svoji sredi. Na svojem potovanju po Jugoslaviji se je madžarski zunanji minister grof Istvan Csaky na povabilo svojih gostiteljev odločil tudi za ribji lov na Savi. V nedeljo depelirne so prišli v Litijo s posebnim vlakom: grof Csaky s soprogom, madžarski poslanik v Beogradu in njegova soproga in spremstvo, v katerem je bil tudi pomočnik našega maršala dvora Babič-Gjalski, ki so krenili v šestih avtomobilih po banovinski cesti iz Litije proti Ljubljani. Odpeljali so se do Hotiča, kjer so vstopili v dva ribiška čolna. Oba čolna sta vodila dva popularna zasavska ribiča, in sicer Zupančič iz Hotiča in Edvard Kres iz Zgornjega Loga. Dame so posedle na krme in so poleg njih namestili zasilne pečice, da so si grele zaradi mraza premle ude, gospodje pa so se lotili lova na sule.

Pod vodstvom svojih veslačev sta drsela čolna polagoma po strugi navzdol od Spodnjega Hotiča proti Litiji. Po večernem lovljenju so dospeli mimo Poganika in železniškega mostu in predora na zasavski železniški progi v bližino Podsentjurja in Strmolca.

Dan je bil res krasen snežena odeja je ciki ala bregove in v soncu se je v dalji bliskala Sv. gora. Lov je bil bogat. Ujeli so nad tucat krasnih sulcev, v skupni teži nad 70 kg. Ves plen so po izstopu iz čolna stehali.

Soferji in ostalo spremstvo so čakali na povratek visokih ribičev v znani gostilni pri Makarju, kjer jim je lastnik g. Praprotnik ljubezno postregel.

Izletniki so nato zasedli svoje avtomobile in krenili do litijske postaje, kjer je bilo grofu Csakyju, njegovemu spremstvu in jugoslovenskim spremljevalcem servirano kosilo v salonu posebnega veka. Eden izmed gostov je med lovom nekoliko zbolel, zato vlak ni nadaljeval vožnje proti Kotoribi na jugoslovensko-madžarski meji in naprej proti Budimpešti, kakor je bilo prvotno dogajeno, temveč so stroj okrenili in se je vlak vrnil do Ljubljane, kjer so bolnika že čakali ljubljanski zdravniki.

Obisk visokih ribičev je zbudil v naši dolini razumljivo senzacijo. Gospoda je prav gotovo odnesla ljubke spomine na prijetno nedeljo v zasavski metropoli, na našo krasno okolico in na lov v rib bogati Savi. Gostje so med lovom tudi pridno fotografirali posamezne prizore in našo okolico. Revir, kjer je bil ribji lov, je last g. Ple-

mlja. Z lastnikom vred je bil navzoč ves čas pri lovu tudi g. Rado Hribar. Oba gospoda sta znana v ribiških in ostalih sportnih krogih. Grof Csaky, ki je bil seveda središče vse pozornosti, je strasten in navdušen lovec in ribič. Obleden v dolg kožuhi in pokrit s toplo kučmo je neutrudno metal mreže. Ko je ujel na trnek krepkega sulca, tehtal je menda okrog 10 kg, se je podal z njim v borbo, da ga je utrudil in upeljal in ga nato srečno privlekel h kraju in potegnili na varno.

Dokler bodo naši in meštji lovili skupno sulce in drugo, bomo lahko mirno spali mi in naše družine, uganili naši očenci in domači modrijani, ki so komentirali v nedeljo zvečer pri polličkih obisk redkih visokih gostov in njih Petrov blagoslov.

Radioprogram

Petek, 20. decembra. 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 11: Šolska ura: Božič na prekoceanskem parku (Viktor Pirnat). — 12: Slovenski napet (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. — 14.10: Tujkoprometni pregled. — 18: Ženska ura: Naša družina in božič (ga. Kristina Prijatelj). — 18.20: Stravinski Igor (plošče). — 18.40: Francosčina (dr. Stanko Leben). — 19: Napovedi, poročila, objave. — 19.25: Nac. ura. — 19.50: O izseljenih. — 20: Koncert. Sodelujejo: ga. Ivanka Ribičeva, g. Vek. Janko, člana ljublj. opere in radijski orkester. Dirig. D. M. Šjanec. — 21.30: Poskočnice (plošče). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Gosti in kitara (Slavko Marin, Stanko Prek). —

Sobota, 21. novembra. 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Plošče. — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. — 17: Otroška ura: Nastop otrok (vodi gđc. St. Vencaržova). — 17.30: Od bajke do bajke (plošče). 17.50: Pregled sporeda. — 18: Orgelski koncert, g. prof. Pavel Rančigaj. — 18.40: Pogovori s poslušalci. — 19: Napovedi, poročila. — 19.25: Nac. ura. — 19.40: Veselje na deželi (plošče). — 20: Zunanje politični pregled (dr. Alojzij Kuhar). — 20.30: Božični večer z recitacijami, petjem in godbo. Sodelujejo člani radijske igralske družine, sestre Finkove in radijski orkester. —

OREHOVA JEDRCA

sveža jajca in hrushke vodenske dobite najceneje v trgovini CUCEK, Sv. Petra cesta 13.

2902

SLUŽBE

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

POVSOD V SLOVENIJI potrebujemo zaplnih sodelavcev. Lahko, lepo delo, dober mnogoletni postranski zaslužek. Poštni predal 220, Ljubljana. 2855

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Prekliti, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

PEČI NA ŽAGOVINO Iz močne pločevine, gorilje 10 ur 400 din, 6 ur 300 din, izdeluje in razpolaga Karl Cizel, kleparstvo, Vransko. 2891

Poslužite se malih oglasov v »Slov. Narodu« ki so najcenejši!

MIZARSKA DELA stavbeno in pohištveno, izdeluje strokovnjaško strojno mizarstvo Franc Potočnik, Ziri. Suh les na zalogi! 2890

V KRANJU SE ODDA v centru mesta trgovina z mešanin blagom. Poizve se pri upravi »Slov. Naroda«. 2903

KUŠEJE ENO VECERJNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

KUPIM Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

KUPUEM IN PRODAJAM rabljene čevlje in moške obleke, rabljeno perilo in stare cunje. Popravljan galoše, snežke itd. KLAVER, Ljubljana Vošnjakova ul. 4. 2896

VSAROVSTVO ZLATO pristanje in srebro kupuje po najvišjih cenah A. BOZIC — Ljubljana Francišanska 3 49 L

PRODAM

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

ZA BOZIC kupite najbolje in najceneje v trgovini »EDO« CEVLJI Prešernova 48.

NAMOČENO POLENOVKO dobite vsak petek pri I. Buzzottini, Za Škofijo, Lingarjeva ul. 2831

»Jany« Vas vabi v

klet „Zvezdo“

»Jany« Vam lepo poje. »Jany« je vedno vesel Zmerom nasmejan Vas »Jany« s svojim orkestrom vabi v klet »Zvezde« vsak večer.

Tel. 45-54

Edmund O' Hara:

Tajna profesoria Morbidusa

Roman

Šele tedaj se je Townsend opomogel od osuplosti. Stopil je k policijskemu uradniku in se mu legitimiral.

— Zakaj ste aretirali tega moža? — je vprašal še vedno presenečen. — Zaradi lažnega bankrota, — mu je pojasnil Lewington malone zadovoljno.

XXXIII.

V New Yorku je deževalo. Townsend se stal pri oknu svojega kabineta in zrl zamišljeno v otožno sliko ulice.

— Tako ne gre več, gospod, — je dejal Alfonso, ki je bil pravkar vstopil. Bil je lepo oblečen, kakor prej, in nihče bi ne bil v njem spoznal moža, ki se je naobrit in neumit, malone razcapan, potikal po navadnih bežnicah. — Pred tremi dnevi sva vstopila skozi ta vrata, pa še vedno niste našli svojega duševnega ravnovesja.

Townsend se je komaj vidno nasmejnil. — Pusti me pri miru, Alfonso, ti tega ne razumeš.

Drhteč in škripajoč z zobmi je Alfonso znova povzel besedo. Toda Townsend je napravil tako srdito kretnjo, da je prestrašeni Alfonso umolknil. — Prav nič mi ni do smeha, — je dejal Townsend mračno. — Pojdi.

— Jaz sem kakor prerok v puščavi, — je trdil Alfonso ves potr, — toda že v naslednjem trenutku je bil v enem skoku na drugi strani vrat, ker je dobro vedel, kako slabe posledice bi lahko nastale, Townsend je ostal zopet sam in zopet se je zamislil.

Bile so brezplodne misli in vendar se jih ni mogel otrestiti.

Zadeva Russel je bila končana. Vsaj zanj. Tovar nar je sedel v zaporu. Kriminalna policija bo pa tudi brez njegove pomoči zvedela, kar mora zvedeti. Če hoče Russelu sploh kaj dokazati, to njega ni mnogo zanimalo. On sam mu vsekakor ni mogel ničesar dokazati. On je bil v tem primeru povsem odpovedal.

Ni pa bilo to edino, kar ga je mučilo. Ni ga mučila niti zavest, da se mu navzlic temu prizadevanju ni bilo posrečilo premagati Stronga, tistega Stronga, s katerim je hotel še poravnati račune. Kar naj se Strong smatra za zmagovalca, kar naj Russela izpuste iz zpora, vse to ga in tako skrbelo, samo da bi ne bilo tega nesrečnega zakona z Liano.

Nekdo je tiho potrkal na vrata in Alfonso je stopil v sobo. Svečano je izročil Townsendu belo vizitko. — Ze tri dni se odklanja Townsend vsakega gosta in tudi zdaj se je pripravil ozlovoljeno naročiti Alfonsu, naj odsluži tudi tega. Toda naenkrat se je

izpremenil izraz njegovega obraza. Še enkrat je prečital: — Rad bi z vami izpregovoril nekaj besed. Mislim, da vam dolgujem pojasnilo.

Vaš neznan prijatelj. — Kdo je zunaj? — je vprašal Townsend razburjeno. — Mož, ki je prinesel to vizitko, — je odgovoril Alfonso prijazno.

— Takoj ga privedi sem, — je naročil detektiv. Townsend je vstal, se naslonil z obema rokama na mizo in uprl pogled v vrata.

— Zdaj, zdaj, končno se bo pojasnilo vsaj eno mnogih vprašanj, ki so ga mučila s svojo zagonetnostjo. Neznani prijatelj. Torej le ni bil to Morbidus. A kdo je potem takem bil? Kdo?

Vrata so se odprla. Na pragu je stal — Strong. Townsend je bil v prišleca, kakor da vidi pred seboj prikazen. Precej dolgo je trajalo, preden je je mogel izpregovoriti.

— Vi... Vi... — je zajecjal ves iz sebe. — Da, da, — se je nasmešnil Strong ljubeznivo in stopil bliže.

Townsendova roka je naglo posegla v predalček pisalne mize.

— Pustite samokres pri miru, — je dejal Strong mirno. — Najinemu današnjemu razgovoru ne bo potrebno nobeno orožje. Sicer bi prav gotovo jaz zdaj držal samokres v roki.

To je bilo tudi Townsendu precej jasno. — Pa naj bo, — je dejal že nekoliko pomirjen.

— Izvolite torej sedeti in povejte mi, kar mi hočete povedati. Toda že vnaprej vam obljubljam, da vas dam po zaključku najinega razgovora aretirati.

— Tega niti sami ne verjamete, — je dejal Strong in sedel mirno v naslanjaj. Ali res mislite, da bi prišel sem, če bi mislil, da ste sposobni izdati prijatelja?

Townsend je hodil po sobi in zamišljeno povešal glavo. Njegove oči so srepe gledale. Okrog ust je pa imel trd izraz.

— Nekaj vam hočem reči, Strong, — je dejal končno z odločnim glasom. — Vi me boste morda hoteli prepričevati, da niste moj sovražnik, da ste igrali vlogo mojega takozvanega neznanega prijatelja, da ste pa bili v resnici moj prijatelj in zavzeznik. Samo, da vam tega nikoli ne bom verjel.

— A vendar je tako, — je dejal Strong tiho. Potem je segel v Townsendovo cigaretno dozo. — Saj dovolite, kaj ne? Ko ste bili vi pri meni, ste tudi vi kadili moje cigarete.

— Ko sem bil jaz pri vas, ste mi postregli še z nečim drugim. Ali niste takrat izjavili, da je to strup?

Strong si je počasi prižgal cigaro in puhal nekaj oblakov dima v strop. Šele potem je nepet spreporil:

— Hm, čisto dobra znamka... Kaj ste že rekli? Aha, zaradi struna, saj to je bilo samo nedolžno uspalno sredstvo.

— Da, toda vi ste ga smatrali za strup! — je vzkliknil Townsend srdito.